

รายงานโครงการคุณธรรม เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง

จัดทำโดย...นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2
ปีการศึกษา 2565

ครูที่ปรึกษา

นางกนิษฐา สุธัยสิทธิ์
นางสาวมานิตา เสนมา

โรงเรียนหนองแขงวิทยา อำเภอดอนจาน
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

รายงานโครงการคุณธรรมฉบับนี้ เป็นการรายงานผลการดำเนินงานโครงการคุณธรรม ห้องเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2565 โรงเรียนหนองแขงวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร ซึ่งต้องการที่จะแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับสมาชิกส่วนใหญ่ของห้อง ปัญหานั้นคือปัญหาผลการเรียนบกพร่อง ที่มีมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2563-2564 เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงการระบาดอย่างรุนแรงของโรคโควิด-19 ส่วนกระบวนการในการแก้ปัญหา นั้น ใช้วิธีพัฒนาคุณธรรมความมีจิตสาธารณะของนักเรียนทุกคน โดยนำเอาหลักธรรมพรหมวิหาร 4 และ มิตรแท้ มาเป็นเครื่องจูงใจให้เพื่อนช่วยเพื่อนแก้ปัญหา แม้ปัญหาผลการเรียนบกพร่องจะยังไม่หมดไป แต่นักเรียนที่มีปัญหาทุกคน ก็สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาผลการเรียนบกพร่องให้ลดลงถึงหมดไปขอขอบพระคุณ ผู้บริหาร คุณครูที่ปรึกษา เพื่อนนักเรียน และผู้ปกครองทุกคน ที่เป็นกำลังใจ สนับสนุน ส่งเสริม ให้การแก้ปัญหามาผลการเรียนบกพร่อง เกิดผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ทุกประการ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า กระบวนการในการพัฒนาคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง ลูกโซ่จิตอาสา ช่วยเพื่อนแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง ฉบับนี้ จะเกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หรือผู้ที่มีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน ไม่มากก็น้อย

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์	2
ปัญหา	2
สาเหตุของปัญหา	2
กลุ่มเป้าหมาย	3
คุณธรรมเป้าหมาย	3
พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก	3
คุณธรรมอัตลักษณ์ห้องเรียน	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	4
2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง.....	5
มิตรแท้	5
มิตรเทียม	7
พรหมวิหาร 4	8
คุณธรรมความมีจิตสาธารณะ	10
แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม	11
การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน	16
การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานคุณธรรม (Moral Project)	18
3 วิธีเ็นการดำเนินงาน	22
ขั้นตอนการดำเนินงาน	22
กลุ่มเป้าหมาย	24
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	33
การวิเคราะห์ข้อมูล	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ปัญหาและอุปสรรค	37
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	38
สรุปผลการดำเนินงาน	38
อภิปรายผล	38
ข้อเสนอแนะ	39
บรรณานุกรม	40

สารบัญภาพ

เรื่อง	หน้า
1 ขั้นตอนการดำเนินงานโดยใช้ BUDDY Model	22
2 กระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้ BUDDY Model	23
3 ขั้นตอนการดำเนินงานตามหลัก PDCA	25
4 ชั้นค้นหาคนเป็นเลิศ	26
5 ชั้นเกิดการดูแล	27
6 ชั้นพ่ายแพ้ต่อน้ำใจ	27
7 สมุดบันทึกเพื่อนช่วยเพื่อน BUDDY Note	28
8 ชั้นเร็วไวเข้าช่วยเหลือ	29
9 ชั้นเอื้อเพื่อความสุขที่ได้รับ	30

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
1 ปฏิทินการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการ BUDDY Model	31
2 แสดงผลการสังเกตและประเมินพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ	35
3 แสดงจำนวนวิชาที่นักเรียนแก้ปัญหาคได้	36

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

จากการประกาศนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 “เร่งแก้ปัญหากลุ่มผู้เรียนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 โดยเพิ่มโอกาสให้เข้าถึงการศึกษา พื้นฟูภาวะถดถอยทางการเรียนรู้ (Learning Loss Recovery) ให้กับผู้เรียนทุกระดับ รวมทั้งลดความเครียดและสุขภาพจิตของผู้เรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565:2)

จากจุดเน้นของ สพฐ. ดังกล่าว ย้อนกลับมาดูนักเรียนในที่ปรึกษาของตนเอง พบว่า ปีการศึกษา 2564 ที่ผ่านมา นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 มีปัญหาผลการเรียนบกพร่องมากถึง 19 คน จาก นักเรียนทั้งหมด 26 คน ผลการเรียนบกพร่องในที่นี้หมายถึง ผลการเรียน ร มส 0 และ มผ ซึ่งสามารถเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) รอกการตัดสินผลการเรียน (ร) จำนวน 110 วิชา 2) ไม่มีสิทธิ์สอบ (มส) จำนวน 8 วิชา 3) ผลการเรียน 0 จำนวน 6 วิชา และ 4) ผลการเรียน มผ. จำนวน 3 วิชา รวมทั้งหมด 127 วิชา จากการสอบถามนักเรียนถึงสาเหตุและที่มาของปัญหาพบว่า ปัญหาผลการเรียนบกพร่องเกิดในปีการศึกษา 2564 ซึ่งนับเป็นปีที่สามของการได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคโควิด-19 ทุกภาคส่วนเริ่มปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง โรงเรียนเริ่มเปิดเรียนออนไลน์ในภาคเรียนที่ 1/2564 เมื่อมีกิจกรรมการเรียนรู้ย่อมมีภาระงานและชิ้นงานให้นักเรียนปฏิบัติ แต่เรียนออนไลน์ได้ไม่นานนักโรคโควิด-19 กลับรุนแรงขึ้นมาอีก โรงเรียนต้องปรับเปลี่ยนเป็นรูปแบบออนไลน์ และทำเช่นนี้สลับไปมา ตามการประเมินความปลอดภัยของสถานการณ์จาก ศบค.จังหวัด ด้วยเหตุนี้จึงส่งผลให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ปรับตัวไม่ทัน กล่าวคือ ช่วงการเรียนออนไลน์ครูผู้สอนมอบหมายภาระงานหรือชิ้นงานตามปกติ แต่ช่วงเวลานำเสนอภาระงานหรือส่งชิ้นงาน กลับถูกปรับเปลี่ยนเป็นเรียนแบบออนไลน์ ก่อเกิดความไม่สะดวกขึ้นทั้งนักเรียนและครูผู้สอน นักเรียนหลายคนใช้โทรศัพท์เพื่อการเรียนรู้ไม่คล่อง ไม่สามารถนำเสนอภาระงานหรือชิ้นงานผ่านระบบออนไลน์ได้ การเรียนรู้ออนไลน์จึงยังคงเป็นการสื่อสารทางเดียวสำหรับพวกเขา ประกอบกับการกำกับติดตามนักเรียนของครูผู้สอนก็ทำได้ไม่เต็มที่ ต่างจากการเรียนรู้ในห้องเรียนปกติ ที่พอมีปัญหาครูสามารถเข้าถึงปัญหาได้ทันที ผลตามมือนักเรียนนำเสนองานไม่ทัน ค้างงาน ไม่ส่งงาน และเกิดปัญหาผลการเรียนบกพร่องในภาคเรียนที่ 1 /2564 พอเปิดภาคเรียนที่ 2/2564 ช่วงระยะเวลาที่ฝ่ายวิชาการกำหนดให้ดำเนินการสอบแก้ตัว ก็

เกิดเหตุการณ์ต้องสลับการเรียนเป็นรูปแบบออนไลน์อีก เป็นอย่างนี้เรื่อยมา ส่งผลให้การดำเนินการเพื่อขอแก้ปัญหาลงเรียนบกพร่องของนักเรียนเกิดความไม่ต่อเนื่อง สุดท้ายนักเรียนก็มีผลการเรียนบกพร่องสะสมเรื่อยมาตลอดปีการศึกษา 2564 ด้วยเหตุนี้พวกเราจึงคิดหาวิธีการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น โดยใช้หลักการเพื่อนช่วยเพื่อน และหลักธรรมพรหมวิหาร 4 มาเป็นแรงขับเคลื่อน พัฒนาโครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เพื่อแก้ปัญหาลงเรียนบกพร่อง เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาลงเรียนบกพร่อง

วัตถุประสงค์

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาลงเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขวงวิทยา มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ เรื่อง ระเบียบวิธีการแก้ไขปัญหาลงเรียนบกพร่อง
2. เพื่อให้นักเรียนดำเนินการแก้ไขผลการเรียนบกพร่อง
3. เพื่อให้นักเรียนลดความเครียดคลายความกังวล มีกำลังใจในการดำเนินการแก้ไข

ผลการเรียนบกพร่อง

4. เพื่อส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ

ปัญหา

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาลงเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขวงวิทยา มีปัญหาที่ต้องการแก้ไขและพฤติกรรมที่ต้องการพัฒนา คือ เพื่อนมีผลการเรียนบกพร่องจำนวนมาก จนไม่มีกำลังใจในการแก้ไข ปัญหา สับสน เริ่มต้นไม่ถูก จึงอยากให้เพื่อนทุกคนในห้องได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน พัฒนาความมีจิตสาธารณะของตนเองควบคู่กันไป

สาเหตุของปัญหา

1. การเรียนสลับไปมาระหว่างแบบออนไซต์และออนไลน์ ในปีการศึกษา 2564
2. ความไม่สะดวกในการติดต่อสื่อสารส่งงานกับครูผู้สอน ในสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด-19
3. ความไม่คุ้นเคยกับการดำเนินการแก้ไขผลการเรียนบกพร่อง
4. ขาดกำลังใจ ขาดพลัง ในการแก้ปัญหา ไม่มีความสุขในการเรียน

กลุ่มเป้าหมาย

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียน
บกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา มีเป้าหมายดังนี้

1. เป้าหมายเชิงปริมาณ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 26 คน

2 . เป้าหมายเชิงคุณภาพ

2.1 นักเรียนที่มีปัญหาผลการเรียนบกพร่องร้อยละ 100 มีกำลังใจ
สามารถดำเนินการแก้ไขผลการเรียนบกพร่องตามศักยภาพ จนส่งผลให้ผลการเรียนบกพร่องลดลง

2.2 นักเรียนร้อยละ 100 มีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

คุณธรรมเป้าหมาย

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผล
การเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา มีคุณธรรม
เป้าหมาย คือ คุณธรรมความมีจิตสาธารณะ

พฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียน
บกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา

1. นักเรียนดำเนินการแก้ไขปัญหาผลการเรียนบกพร่อง
2. นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนในการดำเนินการแก้ไขปัญหาผลการเรียน

บกพร่อง

3. นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนทำเวรประจำวัน
4. นักเรียนช่วยเหลือเพื่อนทำความสะอาดพื้นที่ 5 ส.

คุณธรรมอัตลักษณ์ห้องเรียน

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียน
บกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา นำไปสู่คุณธรรมห้องเรียน คือ
ความมีจิตสาธารณะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง ตรงกันในการทำโครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา จึงขอนิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. ผลการเรียนบกพร่อง หมายถึง ผลการเรียน ดังต่อไปนี้

1.1 ร หมายถึง การรอกการตัดสินผลการเรียนจากครูผู้สอนประจำวิชา เนื่องจากขาดการส่งงาน หรือส่งงานยังไม่ครบตามที่กำหนด

1.2 มส หมายถึง การไม่มีสิทธิ์สอบในวิชาเรียน เนื่องจากมีเวลาเรียนไม่ถึงร้อยละ 80

1.3 0 หมายถึง การได้รับคะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

1.4 มผ หมายถึง ผลการเรียนกิจกรรมในหลักสูตรต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

2. คุณธรรมอัตลักษณ์โรงเรียน หมายถึง คุณธรรมเป้าหมายในการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียนของโรงเรียนหนองแขงวิทยา ประจำปีการศึกษา 2565 กำหนดไว้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความมีวินัย ด้านความพอเพียง ด้านความซื่อสัตย์สุจริต และด้านความมีจิตสาธารณะ

3. ความมีจิตสาธารณะ หมายถึง พฤติกรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ที่แสดงออกถึงการช่วยเหลือเพื่อนในห้องในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ช่วยเหลือในการดำเนินการแก้ไขปัญหาผลการเรียนบกพร่อง ช่วยทำเวรประจำวัน ช่วยทำความสะอาดพื้นที่ 5 ส พฤติกรรมความมีจิตสาธารณะทั้งเกิดจากความสมัครใจของนักเรียน และเกิดจากการร่วมกิจกรรม Buddy Model : เพื่อนแท้ ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนมีผลการเรียนบกพร่องลดลง
2. นักเรียนแสดงพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หลักธรรมมิตรแท้ 4
2. หลักธรรมมิตรเทียม 4
3. หลักธรรมพรหมวิหาร 4
4. คุณธรรมความมีจิตสาธารณะ
5. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
6. การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
7. การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานคุณธรรม (Moral Project)

มิตรแท้ 4

คำว่า **มิตร** มีรากศัพท์คำเดียวกับคำว่า เมตตา ซึ่งมีความหมายว่า ความรักใคร่ห่วงใยปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข เพราะฉะนั้นคำว่า มิตรจึงหมายถึง ผู้ที่รักใคร่ชอบพอกัน ปรารถนาดีต่อกัน กล่าวคือมีความเมตตาทั้ง ทางกาย วาจา ใจ ต่อกันทั้งต่อหน้าและลับหลัง

(www.Kroobannok.com) มิตรแท้มี 4 ประเภท คือ

1. มิตรมีอุปการะ ได้แก่ เพื่อนที่มีบุญคุณ มีลักษณะเป็นผู้ใหญ่คอยคุ้มครองป้องกันเพื่อนของตน ทั้งเป็นที่พึ่งของเพื่อนได้ มีลักษณะ โดยสรุป 4 ประการ ดังนี้คือ

1.1 ป้องกันเพื่อนผู้ประมาท หมายถึง มิตรที่ช่วยป้องกันชีวิตชื่อเสียงและเกียรติยศของเพื่อน

1.2 ป้องกันทรัพย์สมบัติของเพื่อนผู้ประมาท หมายถึง มิตรที่คอยแนะนำห้ามปรามเพื่อนเมื่อเห็นเพื่อนใช้จ่ายทรัพย์สมบัติไปในทางอบายมุขหรือลงทุนที่มีการเสี่ยงเกินไป

1.3 เมื่อมีภัยเป็นที่พึ่งพำนักได้ หมายถึง มิตรที่คอยอุปการะช่วยเหลือเมื่อเพื่อนตกทุกข์ เมื่อเพื่อนมีภัยก็ให้การคุ้มครองป้องกัน

1.4 เมื่อมีฐานะช่วยออกทรัพย์ให้เกินกว่าที่ออกปาก หมายถึง มิตรที่ช่วยเหลือเพื่อน เมื่อเพื่อนมีความจำเป็นต้องใช้เงิน ออกปากขอยืมเงิน ก็ตอบสนองด้วยดี เสนอให้ยืมเกินกว่าที่ขอยืม ไม่แสดงความโลภออกมา

2. มิตรร่วมสุขร่วมทุกข์ ได้แก่ เพื่อนสนิทเหมือนญาติ ไว้วางใจกัน คอยช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีลักษณะโดยสรุป ๔ ประการ ดังนี้

2.1 ขยายความลับของตนแก่เพื่อน หมายถึง ต่างฝ่ายต่างเผยความลับของตนแก่เพื่อน ถ้าความลับนั้นมีจุดอ่อนหรือปมด้อยก็ช่วยกันแก้ไข และ เป็นการให้ความไว้วางใจซึ่งกันและกัน

2.2 ปิดความลับของเพื่อนมิให้แพร่หลาย หมายถึง มิตรที่มีความจริงใจต่อเพื่อนรักษาน้ำใจซึ่งกันและเอาไว้โดยการไม่เปิดเผยความลับของเพื่อน ไม่ให้ผู้อื่นรู้

2.3 ไม่ละทิ้งยามวิบัติหมายถึง เมื่อเวลาที่เพื่อนตกทุกข์ได้ยากก็คอยช่วยเหลือไม่ละทิ้ง

2.4 แม้ชีวิตก็อาจสละแทนได้ หมายถึง เมื่อเวลาที่เพื่อนตกอยู่ในอันตรายก็เข้าช่วยเหลือถึงแม้ตัวเองจะต้องเสี่ยงชีวิตก็ตาม

3. มิตรแนะนำประโยชน์ ได้แก่ เพื่อนที่คอยแนะนำแต่ในทางที่ดี มีลักษณะเหมือนครู ลักษณะของเพื่อนเช่นนี้มีอยู่ 4 ประการ ดังนี้

3.1 ห้ามไม่ให้ทำชั่ว หมายถึง เห็นเพื่อนทำความชั่ว เพราะความไม่รู้ หรือ ความประมาทคึกคะนองก็เข้าห้ามปรามแสดงถึงเหตุผล ให้เพื่อนมี หิริ คือ ความรังเกียจต่อความชั่ว และ โอตตัปปะ ความเกรงกลัวผลของความชั่ว

3.2 แนะนำให้ทำแต่ความดี หมายถึง นอกจากห้ามไม่ให้เพื่อนทำชั่วแล้วยังสอนเพื่อนให้รู้จักคุณความดีสอนให้ประพฤติดี

3.3 ให้ฟังในสิ่งที่ยังไม่เคยทำ หมายถึง ถ้าเพื่อนยังไม่มีความรู้ในทางหลักธรรมคุณความดีกฎแห่งกรรมมากนักก็เล่าให้เพื่อนฟัง

3.4 บอกทางสวรรค์ให้ ทางสวรรค์ หมายถึง ทางไปสู่อนาคตอันสดใส ด้วยการแสวงหาความรู้หรือปัญญา

4. มิตรมีความรักใคร่ ได้แก่ เพื่อนประเภทสหาย มีลักษณะสำคัญ ๔ ประการคือ

4.1 ทุกข์ ทุกข์ ด้วย หมายถึง เมื่อเห็นเพื่อนมีความทุกข์ไม่ว่าทางใด ทางกายใจ ก็ให้ความช่วยเหลือในทุกด้าน ปลอดภัยจน แสดงถึงความเห็นอกเห็นใจ

4.2 สุข สุข ด้วย หมายถึง มิตรที่เห็นเพื่อนมีความสุขไม่ว่าทางกายหรือทางใจก็พลอยยินดีกับเพื่อนด้วย เข้าไปแสดงความยินดีด้วย

4.3 โตเถียงผู้ที่ติเตียนเพื่อน หมายถึง เมื่อเห็นคนอื่นติเตียนเพื่อนของเราไม่ว่าต่อหน้าและลับหลัง ก็ช่วยพูดจาชี้แจงให้เข้าใจซึ่งกันและกัน เพื่อนไม่ให้เพื่อนเสียหาย

4.4 รับรองคนพูดสรรเสริญเพื่อน หมายถึง เมื่อเห็นคนพูดจาชมเชยเพื่อนก็พูดจาสนับสนุน

มิตรเทียม 4

มิตรเทียม มาจากคำว่า **มิตรปฏิรูป** ซึ่งอาจมีความหมายว่า คนเทียมเป็นมิตรหรือคนปลอมเป็นมิตร ซึ่งมี 4 ประเภท คือ

1. คนปกอลอก คนประเภทนี้ไม่ใช่มิตรแต่แสดงตัวว่าเป็นมิตร ซึ่งหวังผลประโยชน์จากคนที่คบด้วย ซึ่งมี 4 ประเภท คือ

- 1.1 คิดเอาแต่ได้ฝ่ายเดียว คือ คนที่เอาเปรียบ
- 1.2 เสียน้อย คิดเอาให้มาก คือ เมื่อในกรณีที่ที่การลงทุนจะเสียน้อยแต่พอได้รับประโยชน์หรือผลตอบแทนแล้ว จะรับเอาแต่มาก
- 1.3 เมื่อมีภัยแก่ตัว จึงรับทำกิจของเพื่อน คือ ตามปกติคนประเภทนี้จะไม่ยอมช่วยเหลือใคร แต่เมื่อตนประสบปัญหาแล้วจึงมาแกล้งแสดงตัวเป็นมิตร
- 1.4 คบเพื่อนเพราะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัว คือ คนประเภทนี้เป็นคนเห็นแก่ตัวเมื่อคบเพื่อนคนใดแล้วก็จะเห็นแต่ประโยชน์ส่วนเท่านั้น

2. คนดีแต่พูด คนดีแต่พูด ไม่ถึงกับใช้คนหลอกลวง แต่เป็นกะล่อน ขอให้ได้พูดพูดในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์ ส่วนมากเป็นเรื่องไร้สาระมี 4 ประเภท คือ

- 2.1 เก็บของลวงแล้วมาปราศรัย คือ พวกที่คอยเรียกร้องความสนใจ ส่วนใหญ่แล้วจะเอาเรื่องที่เกิดขึ้นในอดีตมาพูด
- 2.2 อ้างเอาของที่ยังไม่มีมาปราศรัย คือ พวกที่ชอบพูดในเรื่องของอนาคตพูดในทำนองการพยากรณ์ ทำตัวเป็นผู้รอบรู้
- 2.3 สงเคราะห์ด้วยสิ่งที่หาประโยชน์มิได้ คือ ถ้าช่วยเหลือคนที่คบกันอยู่ก็จะช่วยเหลือแบบเล่น ให้สิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์
- 2.4 ออกปากฟังมิได้ คือ เมื่อเพื่อนต้องการฟังเพราะมีความเดือดร้อนบางอย่าง ก็บ่ายเบี่ยงแบ่งรับแบ่งสู้

3. คนหัวประจบ คนหัวประจบเป็นคนที่คอยตามใจเพื่อน ให้เพื่อนเป็นผู้นำส่วนตนนั้นทำตัวเป็นผู้ตาม เพราะหวังผลประโยชน์ไม่ว่าสิ่งใดก็สิ่งหนึ่งคนจำพวกนี้มีอยู่ 4 ประเภท คือ

- 3.1 จะทำซั๊กก็คล้อยตาม คือ เมื่อเห็นเพื่อนทำซั๊กก็ไม่ห้ามปราม กลับช่วยสนับสนุน
- 3.2 จะทำดีก็คล้อยตาม คือ เมื่อเพื่อนทำดีก็เห็นด้วยคอยสนับสนุนเอาใจเพื่อน
- 3.3 ต่อหน้าว่าสรรเสริญ คือ คอยยกย่องเพื่อนต่อหน้าเพื่อเอาใจเพื่อน
- 3.4 กลับหลังนินทาเพื่อน คือ เมื่อเพื่อนไม่เห็น ไม่ได้ยิน กลับนินทาว่ำร้ายต่างๆ

4. **คนชักชวนในทางฉิบหาย** คนชักชวนในทางฉิบหาย คบเพื่อนเพื่ออาศัยเพื่อน เป็นเครื่องมือหาความสนุกเพลิดเพลินของตน มีลักษณะ 4 ประการคือ

4.1 ชักชวนดื่มน้ำเมา คือ ชักชวนให้เพื่อนดื่มสุราเมรัยซึ่งเป็นโทษทั้งต่อตนเองและผู้อื่น

4.2 ชักชวนเที่ยวกลางคืน เช่น เที่ยวตามสถานบริการบันเทิงต่างๆ

4.3 ชักชวนให้มาเล่นในการเล่นเกม คือ เล่นกีฬาหรือเล่นเกมต่างๆที่มีการพนันอยู่ด้วย

4.4 ชักชวนเล่นการพนัน หมายถึง การเล่นเกมการพนันล้วนๆ

สรุปได้ว่า มิตรในโลกของความเป็นจริงมีทั้งมิตรแท้และมิตรเทียม การจะเลือกคบใครเป็นมิตรต้องศึกษาลักษณะอุปนิสัยบุคคลนั้นให้ถ่องแท้ และเราควรเลือกประพฤติปฏิบัติตนตามหลักมิตรแท้ 4

พรหมวิหาร 4

พรหมวิหาร 4 หรือ พรหมวิหารธรรม เป็นหลักธรรมประจำใจเพื่อให้ตนดำรงชีวิตได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์เฉกเช่นพรหม เป็นแนวธรรมปฏิบัติของผู้ที่ปกครอง และการอยู่ร่วมกับผู้อื่น พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต) พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตฺโต) ได้อธิบายหลักปฏิบัติของพรหมวิหารไว้ ดังนี้

1. เมตตา คือ ความรักใคร่ปรารถนาดีอยากให้เขามีความสุข มีจิตอันแผ่ไมตรีและคิดทำประโยชน์แก่มนุษย์สัตว์ทั่วหน้า

2. กรุณา คือ ความสงสาร คิดช่วยให้พ้นทุกข์ ใฝ่ใจในอันจะปลดเปลื้องบำบัดความทุกข์ยากเดือดร้อนของปวงสัตว์

3. มุทิตา คือ ความยินดี ในเมื่อผู้อื่นอยู่ดีมีสุข มีจิตผ่องใสบันเทิง ประกอบด้วยอาการแช่มชื่นเบิกบานอยู่เสมอ ต่อสัตว์ทั้งหลายผู้ดำรงในปกติสุข พลอยยินดีด้วยเมื่อเขาได้ดีมีสุข เจริญอกงามยิ่งขึ้นไป

4. อุเบกขา คือ ความวางใจเป็นกลาง อันจะให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญา คือมีจิตเรียบตรงเที่ยงธรรมดุจตาชั่ง ไม่เอนเอียงด้วยรักและชัง พิจารณาเห็นกรรมที่สัตว์ทั้งหลายกระทำแล้ว อันควรได้รับผลดีหรือชั่ว สมควรแก่เหตุอันตนประกอบ พร้อมทั้งจะวินิจฉัยและปฏิบัติไปตามธรรม รวมทั้งรู้จักวางเฉยสงบใจมองดู ในเมื่อไม่มีกิจที่ควรทำ เพราะเขารับผิดชอบตนได้ดีแล้ว เขาสมควรรับผิดชอบตนเอง หรือเขาควรได้รับผลอันสมกับความรับผิดชอบของตน

พรหมวิหาร 4 ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค พบว่า พรหมวิหาร 4 เป็นวิหารธรรมอันประเสริฐวิหาธรรมปราศจากโทษ ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา เครื่องอยู่อย่างประเสริฐเพราะเป็น ธรรมข้อปฏิบัติเพื่อประโยชน์แก่สัตว์ทั้งหลาย ต่างจากกรรมฐานอื่น ๆ ที่เป็นข้อ

ปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตน เมื่อปฏิบัติพรหมวิหาร 4 ดีแล้ว จะไปเกิดยังพรหมโลก มีรายละเอียด ดังนี้

1. เมตตาภาวนา คือ กรรมฐานที่มีความเมตตา ความปรารถนาให้คนอื่นให้เขามีความสุข เป็นอาภรณ์กรรมฐาน พัฒนาจิตด้วยการแผ่ความรักให้ผู้อื่น
2. กรุณาภาวนา คือ กรรมฐานที่มีความสงสาร ความปรารถนาให้ผู้ที่มีความทุกข์ จงพ้นจากทุกข์ เป็นอาภรณ์กรรมฐาน จิตด้วยการแผ่ความสงสารให้ผู้ประสบความทุกข์
3. มุทิตาภาวนา คือ กรรมฐานที่มีความพลอยยินดี ในความสุข และสมบัติของผู้อื่น เป็นอาภรณ์กรรมฐาน พัฒนาจิตด้วยการแผ่ความยินดีกับผู้อื่น
4. อุเบกขาภาวนา คือ กรรมฐานนำเอาความรู้สึกที่วางเฉย เป็นอาภรณ์กรรมฐาน พัฒนาจิตด้วยการแผ่ความวางเฉยต่อความทุกข์ความสุขของผู้อื่น ต้องละอารมณ์ที่มีต่อสุขหรือทุกข์ ก่อนเจริญอุเบกขาภาวนาต้องบรรลุฌาน 3 ด้วยการเจริญเมตตา กรุณา หรือมุทิตาภาวนาแล้วเมตตา กรุณา และมุทิตา ทำให้สำเร็จถึงฌาน 3 ตามองค์ฌาน เพราะจิตยังมีสุขมีทุกข์ของผู้อื่นอยู่ขณะที่อุเบกขาทำผลสำเร็จได้ฌาน 4 เลย เพราะยังมีอุเบกขาเวทนา ความเฉย ๆ ละสุข ละทุกข์

ชลลดา ทวีคุณ ได้อธิบายเกี่ยวกับพรหมวิหาร 4 ในงานวิจัย เรื่อง การเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อการพัฒนาจิตสาธารณะตามหลักพรหมวิหาร 4 (ชลลดา ทวีคุณ. 2555:7-8) ไว้ดังนี้

พรหมวิหาร 4 หมายถึง ธรรมของพรหมหรือของทานผู้เป็นใหญ่ พรหมวิหารเป็นหลักธรรมสำหรับทุกคน เป็นหลักธรรมประจำใจที่จะช่วยให้เราดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างประเสริฐและบริสุทธิ์พรหมวิหาร 4 มีหลักธรรม 4 ประการดังนี้

เมตตา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นได้รับสุข ความสุขเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา ความสุขเกิดขึ้นได้ทั้งกายและใจ เช่น ความสุขเกิดจากการมีทรัพย์ ความสุขเกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์เพื่อการบริโภค ความสุขเกิดจากการไม่เบียดเบียน และความสุขเกิดจากการทำงานที่ปราศจากโทษเบียดเบียน

กรุณา หมายถึง ความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ คือ สิ่งที่เราไปเบียดเบียน ให้เกิดความไม่สบายกายไม่สบายใจ และเกิดขึ้นจากปัจจัยหลายประการด้วยกัน ความทุกข์มี 2 กลุ่ม คือ ทุกข์โดยสภาวะ เช่น การเกิด การเจ็บไข้ ความแก่ความตาย เป็นต้น และทุกข์ทางใจ เป็นทุกข์ที่อยู่ นอกตัวเรา เช่น การไม่สมหวังก็เกิดทุกข์ เป็นต้น

มุทิตา หมายถึง ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี คำว่าดีในที่นี้ หมายถึงการมี ความสุขหรือมีความเจริญก้าวหน้า ความยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดีจึงหมายถึงความปรารถนาให้ผู้อื่นมี ความสุขความเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้น ไม่มีจิตใจริษยา ความริษยาคือความไม่สบายใจ ความโกรธ ความฟุ้งซ่าน ไม่พอใจที่คนอื่นได้ดีกว่าตน

อุเบกขา หมายถึง การรู้จักวางเฉย คือการวางใจเป็นกลางเพราะพิจารณา แล้วเห็นว่า ใครทำดียอมได้ดี ใครทำชั่วยอมได้ชั่วตามกฎหมายธรรม คือใครทำอะไรชั่วสิ่งนั้นยอม ตอบสนองต่อผู้กระทำ เมื่อเราเห็นใครได้รับผลกระทบในทางที่เพิกเฉยเราก็ไม่ควรดีใจหรือคิดซ้ำเติมเขา ในเรื่องที่เกิดขึ้น

สรุปได้ว่า พรหมวิหาร 4 เป็นธรรมที่ทุกคนควรนำมาเป็นแบบแผนในการปฏิบัติให้เป็นวิถีชีวิต หากทุกคนมีพรหมวิหาร 4 อยู่ในใจและประพฤติปฏิบัติตามแล้ว สังคมย่อมมีแต่ความสุขความเจริญ พรหมวิหาร 4 ได้แก่ 1) เมตตา คือความปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข 2) กรุณา คือความปรารถนาให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ 3) มุทิตา ยินดีในความสุขของผู้อื่น และ 4) อุเบกขา วางตัวเป็นกลางมองตามหลักกรรม คนทำดียอมได้ดี ทำชั่วยอมได้ชั่ว

คุณธรรมความมีจิตสาธารณะ

ความหมายของคำว่า จิตสาธารณะ (Public Mind) หรือจิตสำนึกสาธารณะ (Public Consciousness) เป็นคำบ่งบอกถึงพฤติกรรมที่หลากหลายแต่มีความหมายเดียวกัน เช่น การเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม การช่วยกันดูแลรักษาสาธารณะสมบัติการมีความรับผิดชอบ เป็นต้น จึงมีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลากหลายดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ให้ความหมายไว้ว่า จิตสาธารณะ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกถึงการมีส่วนร่วม ในกิจกรรมหรือสถานการณ์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่น ชุมชน และสังคม ด้วยความเต็มใจ กระตือรือร้น โดยไม่หวังผลตอบแทน กล่าวถึงผู้มีจิตสาธารณะ คือ ผู้ที่มีลักษณะเป็นผู้ให้และช่วยเหลือผู้อื่น แบ่งปันความสุขส่วนตนเพื่อทำประโยชน์แก่ส่วนรวม เข้าใจ เห็นใจผู้อื่น มีความเดือดร้อน อาสาช่วยเหลือสังคม อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมด้วยร่างกาย สติปัญญา ลงมือปฏิบัติเพื่อ แก้ปัญหาหรือร่วมสร้างสรรค์สิ่งที่ดีงาม ให้เกิดในชุมชนโดยไม่หวังสิ่งตอบแทน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553)

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2542 : 14) ได้ให้ความหมายว่าการรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของ ส่วนรวมที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ มีความสำนึกและยึดมั่นในระบบคุณธรรม และจริยธรรมที่ดีงาม ละอาย ต่อสิ่งผิด เน้นความเรียบร้อย ประหยัดและมีความสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

วิรัตน์ คำศรีจันทร์ (2544 : 6) ให้ความหมาย จิตสาธารณะว่า หมายถึงกระบวนการคิดและลักษณะของบุคคล ที่มีการปฏิบัติโดยมีกระบวนการในระดับบุคคลไปสู่สาธารณะมีความ รัก และรู้สึกเป็นเจ้าของสาธารณะ ต้องการที่จะทำประโยชน์มากกว่าที่จะรับจากสาธารณะ

ลัดดาวัลย์เกษมเนตร และคณะ (2547: 2 – 3) ให้ความหมายของจิตสาธารณะว่า หมายถึง การรู้จักเอาใจใส่เป็นธุระและเข้าร่วมในเรื่องของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความรู้ความเข้าใจหรือพฤติกรรมที่แสดงออกถึงลักษณะ ดังนี้ 1) การหลีกเลี่ยงการ

ใช้หรือการกระทำที่จะทำให้เกิดการชำรุดเสียหายต่อของ ส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่ม และการถือเป็นหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการดูแลรักษา ของส่วนรวมในวิสัยที่ตนสามารถทำได้ 2) การเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมที่ใช้ประโยชน์ร่วมกันของกลุ่มโดย ไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นเป็นของตนเอง ตลอดจนไม่ปิดกั้นโอกาสของบุคคลอื่นที่จะใช้ของ ส่วนรมนั้น

ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์ (2552 : 17) ให้ความหมายจิตสาธารณะว่าเป็นการกระทำด้วยจิตวิญญาณที่มีความรักความห่วงใย ความเอื้ออาทรต่อคนอื่นและสังคมโดยรวม การมีคุณธรรม จริยธรรม และการไม่กระทำที่เสื่อมเสียหรือเป็นปัญหาต่อสังคม ประเทศชาติการมีจิตที่ดี คิดสร้างสรรค์ เป็นกุศล และมุ่งทำความดีที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม คิดในทางที่ดีไม่ทำลาย เบียดเบียนบุคคล สังคม วัฒนธรรมประเทศชาติและสิ่งแวดล้อม การกระทำและคำพูดที่มาจาก ความคิดที่ดีการลด ความขัดแย้งและการให้ขวัญและกำลังใจต่อกันเพื่อให้สังคมโดยส่วนรวมมี ความสุข

สรุปได้ว่า ความมีจิตสาธารณะ หมายถึง การช่วยเหลือผู้อื่นด้วยความเต็มใจ ช่วยเหลือผู้อื่นเพราะเราปรารถนาให้เขามีความสุข ช่วยเหลือผู้อื่นเพราะเราปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์ ไม่หวังสิ่งตอบแทน และยังหมายถึงการเข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ชุมชน และสังคม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

คำว่า “คุณธรรมจริยธรรม” นี้ เป็นคำที่มาจากคำสองคำรวมกัน คือ คำว่า คุณธรรม กับคำว่า จริยธรรม ซึ่งคำสองคำนี้มีความหมายแตกต่างกัน แต่คนส่วนใหญ่จะกล่าวควบคู่กันเสมอ จึงต้องทำความเข้าใจกับความหมายของคำว่า คุณธรรมจริยธรรม ให้ถ่องแท้

1. ความหมายของคุณธรรมจริยธรรม

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มุลินิธิยุสถิรคุณ (2558 : 11-12) เขียนไว้ในหนังสือคู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรมว่า ความหมายของคำว่า “คุณธรรมจริยธรรม” มีหลากหลายมาก ทั้งทางด้านศาสนา และ ด้านวิชาการ ซึ่งสามารถค้นคว้าหาอ่านเพื่อทำความเข้าใจและนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติได้ ดังนี้

1.1 คุณธรรม หมายถึง ภาวะจิตใจที่เมื่อสำแดงความประพฤติออกมาแล้ว สังคมตัดสินออกมาว่า เป็นจริยที่ดี จริง งาม และประพฤติออกมา ดี จริง งาม แสดงว่า คน ๆ นั้น มีคุณธรรม แต่ถ้าจิตคิดชั่ว คิดไม่จริง (เท็จ) คิดไม่งามก็จะมีพฤติกรรมชั่ว เท็จ ไม่งาม ซึ่งเราก็จะเรียกว่าคนไม่มีคุณธรรม ดังนั้นสังคมจึงต้องสร้างเครื่องตัดสินว่า อะไรคือ ดี จริง งาม คุณธรรม คือ ธรรมที่เป็นคุณ หรือสภาพคุณงามความดี คนที่ไม่มีคุณธรรมเมื่อคิดชั่วแล้ว ย่อมแสดงพฤติกรรมหรือคำพูดหรือการกระทำที่ปรากฏออกมาแล้ว สังคมตัดสินว่า เลว เท็จ อับลักษณ์

1.2 จริยธรรม แปลว่า ธรรมที่เป็นข้อประพฤติปฏิบัติหรือศีลธรรม หมายถึง คำพูด และการกระทำ หรือพฤติกรรมบ่งชี้เชิงบวก นั่นคือ สภาพคุณงามความดีทั้งที่อยู่ภายในจิตใจ และที่แสดงออกทางกิริยาที่ควรประพฤติปฏิบัติ ที่คนในสังคมนั้น องค์กรนั้น หรือส่วนราชการนั้นยอมรับนับถือกันมา หรือได้กำหนดร่วมกันขึ้นใหม่ และประพฤติปฏิบัติร่วมกัน ยอมรับร่วมกันว่าข้อประพฤติอะไรเป็นสิ่งดี อะไรเป็นสิ่งชั่ว อะไรถูก อะไรผิด อะไรควรทำ หรือไม่ควรทำ

1.3 คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง คุณงามความดีของบุคคลที่แสดงออกมาทางพฤติกรรมตามจิตสำนึกที่ดีในจิตใจ โดยได้ประพฤติปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเป็นความเคยชิน ก่อเกิดเป็นนิสัย เป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่สังคมถูกต้องตามจารีตประเพณีของตนเอง ผู้อื่น และสังคม

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม

มีนักจิตวิทยาได้เสนอทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ดังนี้

1. ทฤษฎีการพัฒนาการทางจริยธรรมของเพียเจต์

เพียเจต์ (Piaget. 1958) อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 286-288) มีแนวคิดว่า พัฒนาการจริยธรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กับความคิดความเข้าใจของคนนั้น ซึ่งมีการพัฒนาตามลำดับขั้นความคิดความเข้าใจ เป็นผลจากการปรับระบบความคิด หรือปรับตัวด้วยการรับประสบการณ์ใหม่ เข้าใจระบบความรู้ความเข้าใจให้สอดคล้องกับประสบการณ์ใหม่ที่ได้ นั้น เพียเจต์ได้พบว่า ความสามารถในการทำความเข้าใจกฎเกณฑ์ และความถูกต้องของการกระทำ จะขึ้นอยู่กับบุคลิกภาวะทางสมอง และสติปัญญาของผู้เรียน โดยแบ่งการพัฒนาเป็น 2 ขั้นตอน คือ

1.1 ขั้นการมีจริยธรรมโดยการบังคับ จริยธรรมในลักษณะนี้จะพบในเด็กต่ำกว่า 8 ปี โดยในขั้นนี้จะเชื่อฟังคำสอนและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของผู้ใหญ่ โดยไม่มีข้อสงสัยและไม่ต้องการเหตุผล ลักษณะความคิดความเข้าใจเชิงจริยธรรมของเด็กจะมีลักษณะเด่นที่สำคัญคือ การเชื่อว่า ดี-เลว-ถูก-ผิด ของการกระทำอยู่ที่ความเสียหายที่เป็นรูปธรรม ซึ่งเป็นผลของการกระทำ โดยไม่ใส่ใจกับเจตนาของผู้กระทำ และเด็กก็จะเชื่อว่าในเวลาที่ดินกระทำผิด หรือไม่เชื่อฟังผู้ใหญ่ ก็จะได้รับโทษที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ถึงแม้ผู้ใหญ่จะไม่เห็นและไม่ลงโทษ แต่สิ่งศักดิ์สิทธิ์หรืออำนาจลึกลับที่มองไม่เห็นก็จะลงโทษ ดังนั้นเด็กจึงคิดและเชื่อว่า การลงโทษเป็นการชดใช้ความผิด ผู้กระทำผิดต้องได้รับโทษตามความร้ายแรงของความผิดที่ได้กระทำ เช่น เด็กที่ทำไข่แตกไม่ว่าจะโดยเจตนาหรือไม่ก็ตาม ต้องถูกลงโทษตามจำนวนไข่ที่แตก เด็กที่แอบเล่นไฟหรือถูกไฟไหม้มือ ก็จะเข้าใจว่าไฟที่ไหม้มือนั้นเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ลงโทษตน ฐานที่ไม่เชื่อฟังข้อห้ามของผู้ใหญ่ กล่าวคือจริยธรรมในขั้นนี้คือ การยอมทำดีเพราะกลัวการถูกลงโทษ

1.2 ขั้นการมีจริยธรรมด้วยตนเอง เป็นการพัฒนาของเด็กที่มีวัยสูงกว่า 8 ปี ความรู้ความเข้าใจของเด็กจะพัฒนามากขึ้น เข้าใจในเรื่องนามธรรมมากขึ้น ใช้เหตุผลมากขึ้น เด็กในวัยนี้จะเข้าใจเรื่องความร่วมมือ การตอบแทน การยอมรับนับถือกันและกัน และสามารถจะ

เข้าใจได้ว่า ข้อกำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ไม่ใช่สิ่งตายตัว แต่เป็นเรื่องที่มีพื้นฐานมาจากการให้และการรับ ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือยืดหยุ่นได้ เด็กยอมรับสิทธิของผู้อื่น รู้จักการพิจารณาถูกผิดด้วยการกระทำที่มีเจตนาและไม่มีเจตนาของผู้กระทำ และผลของการกระทำควบคู่ไปกับการพิจารณาเหตุการณ์ และสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง รู้จักใช้เหตุผล หลักความยุติธรรมในการตัดสินหนักเบาของการลงโทษ กับความรุนแรงมากน้อยของการกระทำผิด รวมทั้งรู้จักให้อภัย การยินยอมให้ผู้กระทำผิดได้ทำความดีความชอบ การที่จะพัฒนาจริยธรรมให้แก่เด็กนั้น ควรให้เด็กได้มีประสบการณ์และปล่อยให้เขาได้จัดและปรับระบบประสบการณ์ ความรู้ความเข้าใจและตัดสินด้วยตัวของเขาเอง การที่เด็กจะพัฒนาจริยธรรมและความรู้ความเข้าใจได้ดีมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ประการ คือ สติปัญญาและความสามารถของเด็ก และคุณภาพของสิ่งแวดล้อม

2. ทฤษฎีการพัฒนาทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

โคลเบอร์ก (Kohlberg 1969) อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 288-290) ได้ศึกษาระดับพัฒนาการด้านจริยธรรมของบุคคล ด้วยการสร้างสถานการณ์จำนวนหนึ่งนำไปถามคนในสังคมและวัฒนธรรมต่าง ๆ แล้วนำคำตอบซึ่งเป็นคำตอบที่แสดงถึงการตัดสินใจ และเหตุผลในการตัดสินใจที่มีต่อสถานการณ์ที่เป็นคำถามนั้น มาเป็นพื้นฐานในการจัดแบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรม เขาแบ่งพัฒนาการจริยธรรมเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับเป็น 2 ขั้น รวมทั้งหมดเป็น 6 ขั้นดังนี้

2.1 ระดับก่อนเกณฑ์ (Pre conventional Level)

2.1.1 การใช้จริยธรรมของผู้อื่น พบมากในเด็กอายุต่ำกว่า 7 ปี การกระทำที่ดีคือ กิจกรรมที่ทำแล้วไม่ถูกลงโทษ เด็กจะเชื่อฟังและทำตามผู้ใหญ่ เพื่อตนจะได้ไม่ถูกลงโทษ

2.1.2 รักษาผลประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ เป็นลักษณะของการเห็นความสำคัญและความพอใจที่จะประพฤติ ซึ่งเป็นผลให้ตนได้รับรางวัล และสิ่งตอบแทน และคำนึงถึงการได้รับการตอบแทนเป็นหลัก พบมากในเด็กระหว่าง 7-10 ปี

2.2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)

2.2.1 การยอมรับของกลุ่ม การทำตามความคาดหวังของบุคคลที่มีความสำคัญในทัศนะของเด็ก เด็กจะคล้อยตามการชักจูงของผู้อื่น โดยเฉพาะเพื่อนและผู้ใหญ่ที่ใกล้ชิด พฤติกรรมดีเป็นพฤติกรรมที่กลุ่มหรือคนที่เด็กนับถือเห็นว่าดี พฤติกรรมไม่ดีคือพฤติกรรมที่คนอื่นเห็นว่าไม่ดี พบในเด็กอายุ 10-13 ปี

2.2.2 ระเบียบของสังคม เป็นขั้นที่ถือเอาหน้าที่และการรักษาระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมเป็นหลักในการปฏิบัติ เด็กจะเข้าใจถึงหน้าที่ความรับผิดชอบ และศรัทธาต่อเกณฑ์ของสังคม จนยึดถือเป็นหลักปฏิบัติ โดยขาดการยืดหยุ่น พบมากในเด็กวัย 13-16 ปี

2.3 ระดับจริยธรรมอย่างมีวิจารณญาณ (Post conventional Level)

2.3.1 สัญญาสังคม บุคคลที่มีอายุ 16 ปีขึ้นไป จะพัฒนาได้ถึงขั้นนี้ โดยเขาถือว่าการกระทำตามมาตรฐานและกฎเกณฑ์ที่สังคมและคนส่วนใหญ่ยอมรับ เป็นการกระทำที่ถูกต้อง แต่ก็ยอมรับว่าค่านิยมปทัสถาน และเกณฑ์ทางสังคม จะยืดหยุ่นได้ตามเหตุผลและสถานการณ์ บุคคลที่มีการพัฒนาถึงขั้นนี้ จะมีหลักการในการตัดสินใจ เคารพตนเอง และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมากกว่าส่วนรวม

2.3.2 คุณธรรมสากล เป็นขั้นที่บุคคลสามารถพัฒนากฎเกณฑ์ และหลักการทางจริยธรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยมีหลักยึดของตนเอง เช่น ความยุติธรรม คุณภาพ ความรับผิดชอบ เป็นหลักเกณฑ์ที่เขาได้พิจารณา และตัดสินใจที่จะเลือกทำในสิ่งที่เห็นว่า ถูกต้องดีงามแล้ว และสามารถจัดเข้าในระบบจริยธรรมเป็นอุดมการณ์ โดยไม่ต้องผูกพันกับกฎเกณฑ์ของสังคมผู้อื่น

3. ทฤษฎีการพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวการปรับพฤติกรรม

คาลิช (Kalish 1981) อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 290-292) ได้อธิบายว่า จริยธรรมในแง่ของพฤติกรรมที่สังคมที่บุคคลพึงปฏิบัติในสังคมนั้น สามารถพัฒนาขึ้นได้โดยอาศัยหลักการปรับพฤติกรรม ซึ่งหมายถึงการนำหลักการพฤติกรรมมาประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ ในการเปลี่ยนพฤติกรรมในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง แนวคิดในเรื่องการเรียนรู้ถึงความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรม กับผลการกระทำในสภาพแวดล้อมนี้ โดยยึดหลักการเสริมแรงว่า บุคคลนั้นจะมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมเดิม ถ้าการแสดงออกของเขาได้รับความพึงพอใจ ก็มีแนวโน้มลดลงหรือยุติไป จากทฤษฎีการเรียนรู้ของสกินเนอร์ สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา และเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ตลอดจนใช้ลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ได้ ซึ่งพฤติกรรมเชิงจริยธรรมก็เหมือนกับพฤติกรรมโดยทั่วไป สามารถนำเอาแนวคิดของทฤษฎีการเรียนรู้การกระทำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางการพัฒนาจริยธรรม ด้วยการปรับพฤติกรรมตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 การกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายให้ชัดเจน โดยครูจะกำหนดลงให้แน่นอนว่า จะสอนจริยธรรมข้อใดให้นักเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาในด้านนั้น และกำหนดออกมาเป็นรูปของพฤติกรรมให้ชัดเจน

3.2 การเรียงความสำคัญของพฤติกรรมเชิงจริยธรรมแล้วจึงพัฒนาพฤติกรรมที่เห็นว่าสำคัญก่อน ต่อจากนั้นจึงพัฒนาไปทีละพฤติกรรม แต่ถ้าเกี่ยวข้องกันก็พัฒนาไปทีละหลาย ๆ พฤติกรรมในเวลาเดียวกัน

3.3 สังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่ต้องการจะพัฒนา ว่าเกิดบ่อยหรือนานแค่ไหน เพื่อจะเป็นข้อมูลว่าควรนำพัฒนาหรือไม่ รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลเปรียบเทียบถึงผลการใช้วิธีการปรับพฤติกรรม

3.4 ให้การเสริมแรง โดยมีการเสริมแรงทั้งทางบวกและทางลบ คือ การให้รางวัลและการลงโทษ สอบถาม สังเกต ถามผู้เรียนเพื่อให้แน่ใจว่า การเสริมแรงนั้นได้ผล

3.5 ถ้าพฤติกรรมโดยยังไม่เกิด ครูอยากให้เกิด ก็สามารถที่จะทำให้เกิดขึ้นได้ โดยการชี้แนะ พร้อมทั้งให้การเสริมแรงทันทีที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมนั้น

3.6 ขณะที่ดำเนินการปรับพฤติกรรม จะต้องสังเกตและบันทึกพฤติกรรมที่ต้องการจะพัฒนาตลอดเวลา เพื่อให้ดูว่าแนวโน้มของการเกิดพฤติกรรมที่ต้องการจะพัฒนานั้นอยู่ในลักษณะใด หากมีแนวโน้มในทางที่จะไม่พัฒนา ก็ต้องปรับปรุงวิธีการใหม่

3.7 เพื่อให้ผู้เรียนแสดงพฤติกรรมเชิงจริยธรรมที่ต้องการจะพัฒนาสม่ำเสมอ ครูอาจยึดการเสริมแรงเพื่อให้พฤติกรรมนั้นคงอยู่นาน

3.8 หากการปรับพฤติกรรมนั้นไม่ดีขึ้นหรือเลวลง ควรเปลี่ยนวิธีการใหม่ ทั้งนี้อาจเกิดจากพฤติกรรมเป้าหมายที่กำหนดไม่ชัดเจน การเสริมแรงไม่เหมาะสม เป็นต้น

3.9 การจะให้การปรับพฤติกรรมได้ผล ต้องคำนึงถึงความสม่ำเสมอ และทำให้เป็นระบบและระเบียบ มิใช่ทำตามอารมณ์

4. ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมตามแนวทางการเรียนรู้ทางสังคม

เบนดูลา (Bandura 1977) อ้างถึงใน ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 292-293) ได้เสนอแนวคิด ดังนี้

4.1 สิ่งที่เราเรียนรู้ การเรียนรู้ของคนเรานั้นเกิดจากความสัมพันธ์ระหว่าง สิ่งต่าง ๆ ซึ่งกลายเป็นความเชื่อที่มีผลต่อการควบคุมพฤติกรรม และเมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้น บุคคลก็จะมีการคาดหวังล่วงหน้าเกี่ยวกับการเกิดของผลจากการกระทำนั้น ทำให้ตัดสินใจได้ว่า ควรทำหรือไม่ควรทำ

4.2 วิธีการเรียนรู้ การเรียนรู้เกิดจากประสบการณ์ ซึ่งมีทั้งประสบการณ์ตรง ประสบการณ์อ้อม โดยการสังเกต อ่าน ฟัง การบอกเล่าที่เกิดกับผู้อื่น ทำให้คนเรามีการเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวาง

4.3 ความเชื่อ ผลจากการเรียนรู้อยู่ในรูปของความเชื่อว่าจะสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่ง ทั้งนี้เกิดจากการสังเกตและการคิดส่วนบุคคล รวมทั้งการบอกเล่าจากบุคคลอื่น ความเชื่อนี้สามารถกำหนดพฤติกรรมของบุคคลได้

4.4 การควบคุมพฤติกรรมด้วยความรู้และความเข้าใจ บุคคลมีความรู้ความเข้าใจได้และสามารถถ่ายทอดสิ่งที่ตนรู้ได้ รวมทั้งมองเห็นผลการกระทำที่เกิดขึ้นตามมา ซึ่งอาจดีหรือเลว ทำให้สามารถตัดสินใจได้ว่า ควรทำหรือไม่ควรทำ

4.5 จริยธรรม หมายถึง หลักการ กฎเกณฑ์ แนวทางของการประพฤติปฏิบัติ บุคคลสามารถประเมินได้ถึงความถูกต้องของการกระทำ ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมถือว่า การตัดสินใจทางจริยธรรมเป็นกระบวนการตัดสินใจเกี่ยวกับความผิดถูกของการกระทำ ตามหลักการของการประพฤติ พฤติกรรมของบุคคลมีความแตกต่างกัน ดังนั้นการตัดสินใจความถูกต้องของพฤติกรรมจึงใช้เกณฑ์ที่แตกต่างกัน และน้ำหนักต่างกัน

4.6 การบังคับตนเอง บุคคลสามารถบังคับตนเองที่จะประพฤติหรือละเว้น การประพฤติได้ ตามมาตรฐานของตนเอง ตามการเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงและอารมณ์ของตนเอง ความสามารถในการบังคับตนเองนี้ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขทางสังคม หากการเสริมแรงเป็นไปในทางบวก ก็จะมีแนวโน้มที่จะละเว้นไม่ปฏิบัติในสิ่งไม่ดี และประพฤติในสิ่งที่ดีงามเป็นต้น

สรุปได้ว่า การศึกษาทฤษฎีเชิงจริยธรรม เป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมให้ได้ผลดี ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีของเพียเจต์ ที่เน้นเรื่องการแสดงออกของพฤติกรรมตาม วุฒิ ภาวะ ทฤษฎีของโคลเบอร์ก ที่ยกเอาเรื่องประสบการณ์ของชีวิตมาเป็นตัวกำหนดพฤติกรรม และ พฤติกรรมต่างๆ จะแสดงออกตามช่วงอายุ นอกจากนี้ยังมีทฤษฎีการปรับพฤติกรรมและทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning) เป็นวิธีการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการทำโครงงาน โดยยึดหลัก ที่ว่าผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้ดี เมื่อมีโอกาสได้ค้นคว้าในสิ่งที่ซับซ้อน ทำหาย หรือเป็นประเด็น ปัญหาที่ย่างยากที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง

การเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นรูปแบบการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รูปแบบ ของการเรียนรู้เน้นการพัฒนาองค์ความรู้ หรือทักษะผ่านภาระงาน ซึ่งจะกระตุ้นความ ออยากรู้ของ ผู้เรียน และเกิดการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยใช้คำถามสำคัญเป็นตัวขับเคลื่อนกระบวนการ เรียนรู้ ทั้งนี้โครงงานต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง ของผู้เรียน การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐานจะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ค้นคว้า ลงมือปฏิบัติ จริง ในลักษณะการสำรวจ ค้นคว้า ทดลอง ประดิษฐ์คิดค้น ผู้เรียนมีปัญหาจึงต้องรวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ทดสอบเพื่อแก้ปัญหา ผู้เรียนจะนำความรู้จากชั้นเรียนมาบูรณาการในการแก้ปัญหา ค้นหาคำตอบ เป็นกระบวนการค้นพบที่นำไปสู่การเรียนรู้ ผู้เรียนจะเกิดทักษะการทำงานร่วมกับ ผู้อื่น และเกิดทักษะการจัดการ ซึ่งมีการนำกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ มาใช้ในการแก้ปัญหา เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนมีเหตุผล ทำงานอย่างเป็นระบบ คิดวิเคราะห์และสรุปอย่างมี ภูมิเกณฑ์ สำหรับความหมายของการจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน

มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายเกี่ยวกับโครงงานเป็นฐานไว้ดังนี้

พิมพันธ์ เดชะคุปต์ (2551) กล่าวว่าโครงงาน หมายถึง การศึกษาเพื่อ ค้นพบความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ และวิธีการใหม่ ด้วยตัวของนักเรียนเอง โดยใช้วิธีการทาง วิทยาศาสตร์ มีครูอาจารย์และผู้เชี่ยวชาญเป็นผู้ให้คำปรึกษา โดยความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ใหม่ และ วิธีการใหม่นั้น ทั้งนักเรียนและครูไม่เคยรู้ หรือมีประสบการณ์มาก่อน (unknown by all) การใช้

วิธีการสอนแบบโครงงาน เป็นวิธีจัดการเรียนการสอนนักเรียนให้ทำโครงงานด้วยวิธีการวิทยาศาสตร์ คือการให้เด็กมีความคิดต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนจัดเป็นกระบวนการคิดที่ให้ผู้เรียนได้เปิดโอกาสในการคิดบ่อย ๆ ซึ่งเป็นการพัฒนาให้นักเรียนมีทักษะด้านการคิด จึงกล่าวได้ว่าการทำโครงงานเป็นการช่วยพัฒนาการคิดต่าง ๆ หรือการใช้วิธีการสอนโครงงานนั้น เป็นสิ่งช่วยพัฒนาการคิดของนักเรียน นักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะการคิดมากขึ้น สูงหรือต่ำอย่างไร ขึ้นอยู่กับครูผู้สอน ที่จะฝึกให้นักเรียนทำโครงงานประเภทใด ระดับใด ยิ่งทำโครงงานระดับสูง ก็ยิ่งพัฒนาให้เด็กเป็นนักคิดมากขึ้นด้วย

วราภรณ์ ตระกูลสฤณี (2551) ได้สรุปไว้ว่า การเรียนรู้โดยใช้โครงงาน เป็นการเสริมสร้างศักยภาพการเรียนรู้ของแต่ละคนให้ได้รับการพัฒนาได้เต็มขีดความสามารถที่มีอยู่อย่างแท้จริง ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้เรียนรู้วิธีการเรียนรู้ สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง รวมทั้งปลูกฝังนิสัยรักการเรียนรู้ อันจะนำไปสู่การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ได้ในที่สุด การเรียนรู้แบบโครงงานนี้ ใช้โครงงานเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Project Centered Learning) หมายถึง ผู้เรียนได้เรียนรู้ผ่านการกระทำกิจกรรมโครงงานร่วมกันกับเพื่อน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามจุดประสงค์ของโครงงาน ทำให้สมาชิกต้องมีการช่วยเหลือกันในการทำกิจกรรมเพื่อให้ได้ผลตามต้องการ ฝึกการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในกลุ่ม เน้นกระบวนการคิด การตัดสินใจ วางแผนการทำงานด้วยวิธีการปฏิบัติจริง เพื่อเรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา อันนำไปสู่ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ แสวงหาข้อมูล

ลัดดา ภูเกียรติ (2552) ได้วิเคราะห์และสรุปความหมายของโครงงานว่า โครงงานเป็นวิธีการเรียนรู้ที่เกิดจากความสนใจใคร่รู้ของผู้เรียน ที่อยากจะศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือหลาย ๆ สิ่ง ที่สงสัยหรืออยากรู้คำตอบให้ลึกซึ้ง ชัดเจน หรือต้องการเรียนรู้ในเรื่องนั้น ๆ ให้มากขึ้นกว่าเดิม โดยใช้ทักษะกระบวนการหลาย ๆ ด้าน มีวิธีศึกษาอย่างเป็นระบบ และมีขั้นตอนอย่างต่อเนื่อง มีการวางแผนการศึกษาย่างละเอียด และลงมือปฏิบัติตามแผนที่วางแผนไว้ จนได้ข้อสรุปหรือผลการศึกษา หรือคำตอบเกี่ยวกับเรื่อง นั้น ๆ

ชัยวัฒน์ สิทธิรัตน์ (2553 : 117) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีโอกาสได้ลงมือปฏิบัติจริงในทุกขั้นตอน มีโอกาสวางแผนและดำเนินการด้วยตนเอง ครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือ เป็นที่ปรึกษา

ดุชนิ โยเหลาและคณะ (2557: 19-20) ได้นิยามความหมายของการจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่มีครูเป็นผู้กระตุ้นเพื่อนำความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียนมาใช้ในการทำกิจกรรมค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวนักเรียนเอง นำไปสู่การเพิ่มความรู้ ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ การฟังและการสังเกตจากผู้เชี่ยวชาญ โดยนักเรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการ

ทำงานเป็นกลุ่ม ที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงการและได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรม

ทิสนา แคมมณี (2558) การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงงานเป็นหลัก คือ การจัดสภาพการณ์ของการเรียนการสอน โดยให้ผู้เรียนได้ร่วมกันเลือกทำโครงการที่ตนสนใจ โดยร่วมกันสำรวจ สังเกต และกำหนดเรื่องที่ตนสนใจ วางแผนในการทำโครงงานร่วมกัน ศึกษาข้อมูลความรู้ที่จำเป็น และลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ จนได้ข้อค้นพบหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ แล้วจึงเขียนรายงานแล้วนำเสนอต่อสาธารณชน เก็บข้อมูลและนำเสนอผลงานและประสบการณ์ทั้งหมด มาอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น และสรุปผลการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ทั้งหมด

Markham (2011) ได้อธิบายความหมายของคำว่า PBL (Project-Based Learning) ว่าเป็น “การบูรณาการความรู้ และการปฏิบัติ โดยนักเรียนจะได้เรียนรู้องค์ประกอบสำคัญที่ต้องรู้ แต่จะประยุกต์ใช้กับการแก้ปัญหา และได้ผลเป็นชิ้นงานขึ้นมา เด็กที่เรียนรู้แบบนี้จะได้ใช้ประโยชน์จากเครื่องมือดิจิทัลคุณภาพสูง และได้ชิ้นงานที่เกิดจากการผสมผสาน PBL จะปรับมุมมองของการศึกษาสู่ระดับโลก และได้อีกหลายอย่างตามมาทั้งแรกขับ ความรัก ความคิดสร้างสรรค์ การเอาใจใส่ และความยืดหยุ่น

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้แบบใช้โครงงานเป็นฐาน หมายถึง การเรียนรู้ที่จัดประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบ เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหา วิธีการหาความรู้ ความจริง อย่างมีเหตุผล ได้ทำการทดลอง ได้พิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักวางแผนการทำงาน ฝึกการเป็นผู้นำผู้ตาม ตลอดจนได้พัฒนากระบวนการคิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และการประเมินตนเอง โดยมีครูเป็นผู้กระตุ้นเพื่อสร้างความสนใจที่เกิดจากตัวนักเรียน มาใช้ในการทำกิจกรรม ค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง นำไปสู่การเพิ่มความรู้ที่ได้จากการลงมือปฏิบัติ การฟัง และการสังเกตจากผู้รู้ โดยผู้เรียนมีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำงานเป็นกลุ่ม ที่จะนำมาสู่การสรุปความรู้ใหม่ มีการเขียนกระบวนการจัดทำโครงการ และได้ผลการจัดกิจกรรมเป็นผลงานแบบรูปธรรม

การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานคุณธรรม (Moral Project)

การจัดทำโครงงานคุณธรรม (Moral Project) เป็นการทำโครงงานตามแนวทางโครงการพัฒนาจริยคุณ เป็นแนวทางการดำเนินงานสำหรับโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โดยนำแนวทางการดำเนินงานโรงเรียนคุณธรรมของมูลนิธิยุวสถิรคุณ (มยส.) มาใช้ในการดำเนินงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ใช้เป็นแนวทางในการดำเนินโครงการคุณธรรมในโรงเรียน 2) ใช้เป็นแนวทางพัฒนาผู้บริหาร ครู นักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา ในการปลูกฝังคุณธรรม ตามกรอบแนวคิด 5 ประการ ได้แก่ ความพอเพียง ความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต ความ

รับผิดชอบ และอุดมการณ์คุณธรรมหรือตามคุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน (คู่มือโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โครงการพัฒนาจริยคุณ ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์: คำนำ) ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของโครงการคุณธรรม (Moral Project)

พระมหากษัตริย์ จักรวรรดิ (2556) โครงการคุณธรรม หรือโครงการความดี เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการทำความดีมีคุณธรรมแบบเชิงรุก โดยให้ผู้เรียนที่เป็นเด็กและเยาวชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของกิจกรรมการเรียนรู้นี้เอง ผ่านเทคนิควิธีการเรียนรู้แบบโครงการ (Project Approach) โดยประเด็นที่เลือกทำโครงการนั้นเกิดขึ้นมาจากความสนใจและความคิดริเริ่มของผู้เรียนเอง เน้นการเรียนรู้ผ่านกระบวนการกลุ่มที่ลงมือปฏิบัติงานจริง ด้วยความพากเพียรพยายามอย่างจดจ่อต่อเนื่องในช่วงระยะเวลาที่ยาวนานพอสมควร (ต้องทำงานจริงไม่น้อยกว่า 2 เดือน) ในลักษณะวิจัยปฏิบัติการ (action research) นำไปสู่การแก้ไขปัญหาด้านความเสื่อมทางศีลธรรม และส่งเสริมการบ่มเพาะความดีมีคุณธรรมอย่างเป็นรูปธรรมและเป็นระบบ รวมทั้งการขยายความมีส่วนร่วมไปสู่บุคคลต่างๆ ในสถานศึกษาและชุมชนของตนเองหรือชุมชนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2558) ให้ความหมายของโครงการคุณธรรมไว้ว่า โครงการคุณธรรม คือโครงการความดีเชิงรุก ที่เด็กคิด เด็กเลือก เด็กทำ ในรูปแบบของโครงการ กลุ่ม ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ทำให้เกิดการเรียนรู้ถึงการทำความดี เพื่อแก้ไขปัญหาความเสื่อม ทางศีลธรรม และส่งเสริมการบ่มเพาะความดีผ่านกิจกรรมรูปแบบต่างๆ อย่างเป็นรูปธรรมและเป็น ระบบ ขยายการมีส่วนร่วมไปยังบุคคลต่างๆ ในโรงเรียนและชุมชน “ร่วมกันทำดี อย่างมีปัญญา”

สรุปได้ว่า โครงการคุณธรรมหมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบของโครงการเป็นฐาน แต่เน้นการพัฒนาหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในการดำเนินงาน

2. ขั้นตอนการทำโครงการคุณธรรม (Moral Project)

การจัดทำโครงการคุณธรรม (Moral Project) จะแบ่งกลุ่มตามความสนใจโครงการเรื่องหนึ่งเรื่องใด หรืออาจแบ่งตามระดับชั้นเรียน แบ่งตามชมรมความสนใจ แล้วจัดเป็นประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ หรือ ประชุมอภิปรายหารือ หรือประชุมระดมสมอง มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2558) ได้กำหนดขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ปัญหา หรือพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งกลุ่มต้องการให้โรงเรียนมีการแก้ไข โดยตั้งคำถามให้ทุกคนคิดวิเคราะห์ เช่น พฤติกรรมของเพื่อนๆ ที่อยากปรับปรุง หรือคุณธรรมพื้นฐาน ของโรงเรียนมีข้อใดยังไม่ได้ทำบ้าง เป็นต้น

2.2 ควรจัดลำดับปัญหาที่สำคัญด่วนที่สุด ที่ทุกคนเห็นพ้องต้องกันว่า ควรรีบแก้ไข เลือกมา 1 ปัญหาตามความเห็นของที่ประชุม

2.3 หาสาเหตุของปัญหา โดยนำปัญหาที่คัดเลือกแล้ว มาระดมสมองหาสาเหตุของปัญหานั้นๆ ซึ่งอาจเกิดจากสาเหตุปัจจัยภายในและ/หรือปัจจัยภายนอกอย่างไรบ้าง อาจใช้การอภิปราย หาเหตุผล นำข้อมูลสถิติ ข้อเด่น ข้อด้อย ความเป็นไปได้ ความเร่งด่วนมาพิจารณาประกอบเพื่อหาข้อยุติในการ ตัดสินใจเลือกเป็นประเด็นปัญหาที่อยากแก้ไขมากที่สุด

2.4 กำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหา โดยนำปัญหาที่คัดเลือกมากำหนดเป้าหมาย ทั้งเป้าหมายเชิงปริมาณ หมายถึงกลุ่มบุคคลที่ต้องการให้เกิดการเปลี่ยนแปลง นักเรียนชั้นไหน จำนวน เท่าไร ฯลฯ เป็นต้น และกำหนดเป้าหมายเชิงคุณภาพ หมายถึง พฤติกรรมอะไรที่ต้องการให้เกิดขึ้น หรือ เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมอย่างไร

2.5 กำหนดชื่อโครงการ ที่ชัดเจนเข้าใจง่าย และ ควรสะท้อนกิจกรรมและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น “โครงการลด ละ เลิก บุหรี่-เมรียา” “โครงการรักษาสัตว์ รักษาสังคม” เป็นต้น

2.6 กำหนดวิธีแก้ปัญหา หรือ วิธีดำเนินงานเพื่อไปสู่เป้าหมายนั้น จะมีแผนอย่างไร

2.7 หลักธรรม/พระราชดำรัส/พระราชดำริ/คำสอน ใช้หลักธรรมอะไรเป็นหลักคิดในการดำเนิน โครงการ น้อมนำพระราชดำรัส/พระราชดำริ/คำสอน อะไรมาเป็นหลักในการดำเนินโครงการ โครงการแต่ละ โครงการสามารถมีคุณธรรมหลายข้อเป็นหลักคิดในการปฏิบัติโครงการได้

2.8 การเชื่อมโยงไปสู่คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน โดยที่ประชุมพิจารณาการเชื่อมโยง ไปสู่คุณธรรมอัตลักษณ์ของโรงเรียน ได้อย่างไร โครงการแต่ละโครงการสามารถเชื่อมโยงไปสู่คุณธรรม อัตลักษณ์หลายข้อได้ โดยพิจารณาถึงกระบวนการในการปฏิบัติโครงการและคุณธรรมที่ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมขึ้น

2.9 กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล โดยกำหนดตัวชี้วัด เพื่อวัดหรือประเมินผลว่ามีการ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอะไร ไปมากน้อยเพียงไรในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

2.10 จัดทำร่างเอกสารโครงการคุณธรรม โดยรวบรวมข้อมูลทั้งหมด แล้วจัดทำเป็นเอกสาร ร่างโครงการ เพื่อนำไปทดลองปฏิบัติสักระยะหนึ่ง แล้วปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบท ของโรงเรียน ก่อนนำไปใช้จริง ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการคุณธรรม เป็นเครื่องมือที่ใช้พัฒนาทักษะการคิด และการปฏิบัติงาน กลุ่มของนักเรียน จึงควรจัดทำโครงการฉบับร่างแล้วนำไปทดลองใช้ก่อนสักระยะ เพื่อให้ทันนักเรียนได้เรียนรู้ แล้วปรับปรุงแผนเป็นระยะๆ จนกลุ่มคิดว่าสามารถนำไปปฏิบัติให้ได้ผลตรงตามความต้องการได้แล้ว

1.11 จัดทำเป็นโครงการคุณธรรม โดยนำข้อมูลและเอกสารที่เกี่ยวข้องที่ได้จากการทดลอง ทุกขั้นตอน มาเรียบเรียงให้อ่านเข้าใจง่าย อาจใช้รูปแบบการเขียนโครงการคุณธรรม หรือ

รูปแบบตาม ความเหมาะสมของโรงเรียน กรณีมีข้อคิดเห็น ข้อทักท้วง ผู้บริหารและคณะทำงานควร ร่วมกันชี้แจง และ/หรือพิจารณาปรับปรุง แก้ไขแผนโครงการให้แล้วเสร็จ และเผยแพร่ใช้เป็น โครงการงานจริงต่อไป

3. การประเมินผลโครงการคุณธรรม

การประเมินผลจะช่วยให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่เกิดขึ้น การ ประเมินผลควรทำ 2 ระดับ ได้แก่ การประเมินผลในระดับโครงการคุณธรรม และ การประเมินผล ภาพรวมของโรงเรียน ระดับ ความสำเร็จของโครงการคุณธรรมต่างๆส่งผลให้เกิดผลสำเร็จใน ภาพรวมของโรงเรียน ดังนั้น การเลือกใช้ ตัวชี้วัดจึงมีความสำคัญ และมีผลต่อการแสดงผล ความสำเร็จแตกต่างกัน มูลนิธิยุวสถิรคุณ (2558) ได้กำหนดตัวชี้วัดและระยะเวลาในการประเมินผล โครงการคุณธรรม ไว้ดังนี้

3.1 การเริ่มโครงการคุณธรรม อาจใช้ตัวชี้วัดเพื่อประเมินการเตรียมความพร้อม และ กิจกรรมที่ปฏิบัติงานขั้นต้น เช่น • มีการประชุมสร้างความเข้าใจ • มีการแต่งตั้งคณะทำงาน • ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมประชุมฟังคำชี้แจง ฯลฯ เป็นต้น

3.2 ช่วงระยะกลางแผนของโครงการคุณธรรม อาจใช้ตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลการทำ กิจกรรมโครงการในช่วงครึ่งแผนได้ผลอย่างไร เพื่อใช้ในการปรับปรุงแผนปฏิบัติงาน เช่น • ร้อยละ ของโครงการที่ปฏิบัติได้ตามแผนที่กำหนดไว้ • ร้อยละของผู้สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม/โครงการ • จำนวนโครงการที่เป็นไปตามแผน ฯลฯ เป็นต้น

3.3 เมื่อสิ้นสุดโครงการคุณธรรม ควรใช้ตัวชี้วัดเพื่อประเมินผลสำเร็จของโครงการ คุณธรรม เช่น • ร้อยละของกิจกรรม/โครงการที่บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด • ร้อยละของ ผู้สนใจเข้าร่วมทำกิจกรรม/โครงการตั้งแต่ต้นจนแล้วเสร็จ • พฤติกรรมที่พึงประสงค์(ที่กำหนดไว้ใน โครงการงาน)เพิ่มขึ้น • พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์(ที่กำหนดไว้ในโครงการงาน)ลดน้อยลง ฯลฯ เป็นต้น

บทที่ 3

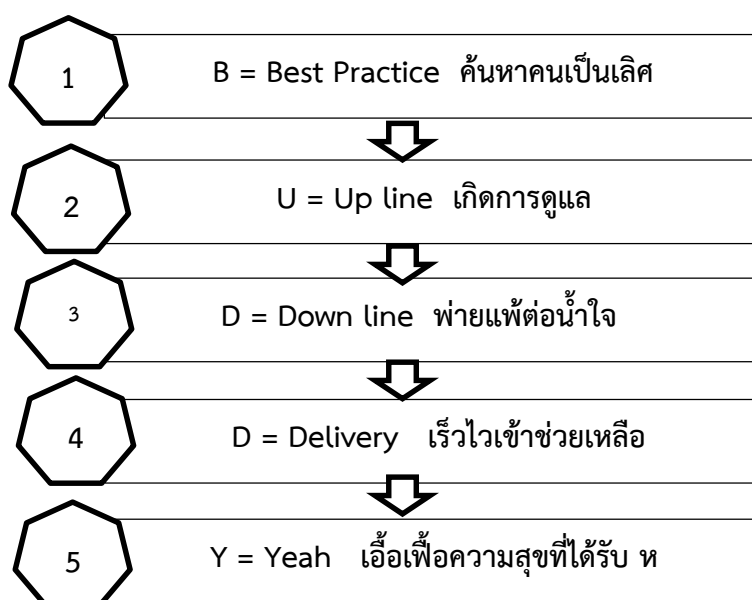
วิธีดำเนินการ

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา มีวิธีดำเนินงาน ดังนี้

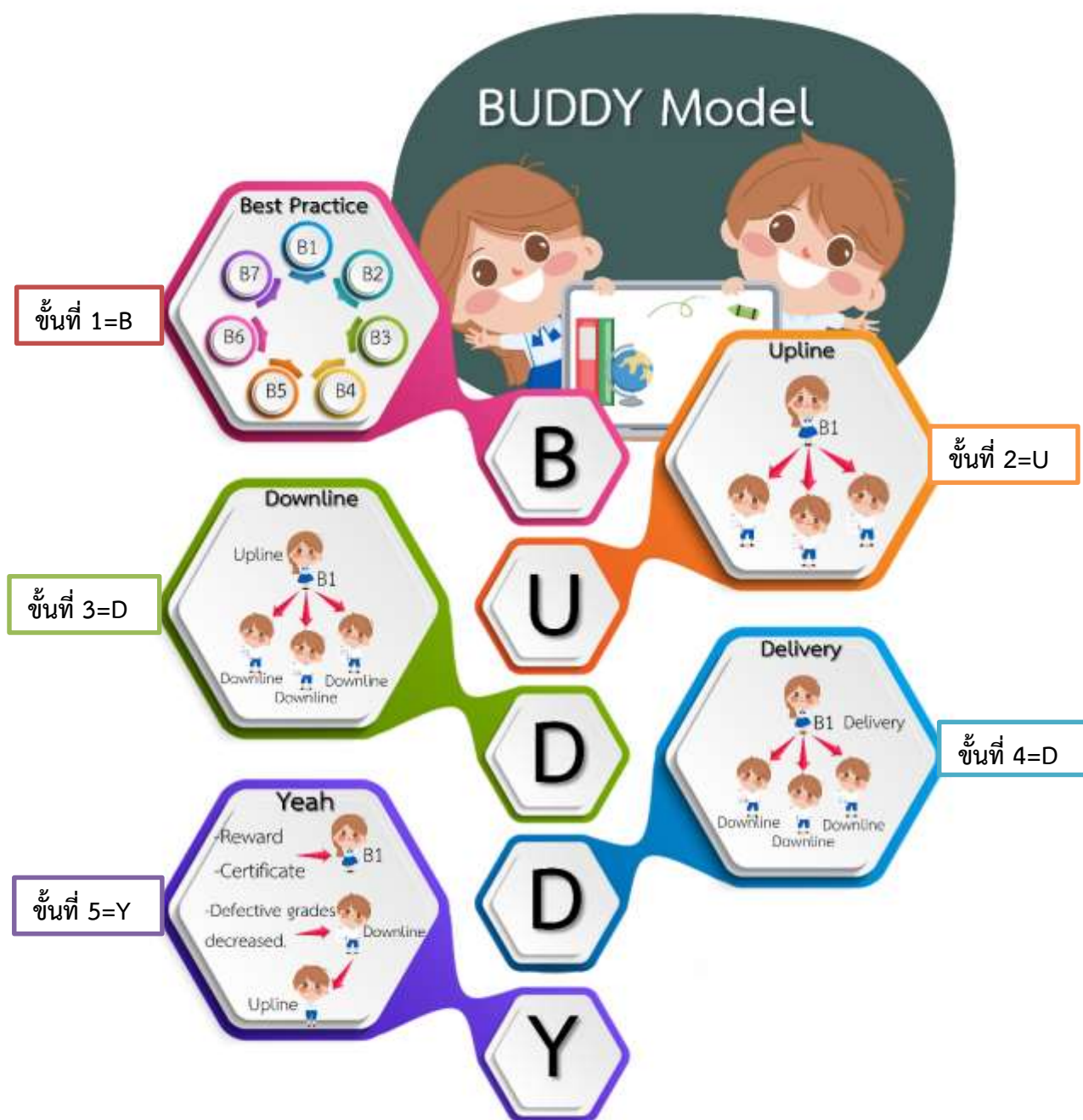
1. ขั้นตอนการดำเนินงาน
2. กลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินงาน

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา มีขั้นตอนการดำเนินงาน โดยใช้ Buddy Model ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

แผนภาพ 1 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานโดยใช้ BUDDY Model

แผนภาพ 2 แสดงกระบวนการแก้ปัญหาโดยใช้ BUDDY Model

กลุ่มเป้าหมาย

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงมีกลุ่มเป้าหมายดังนี้

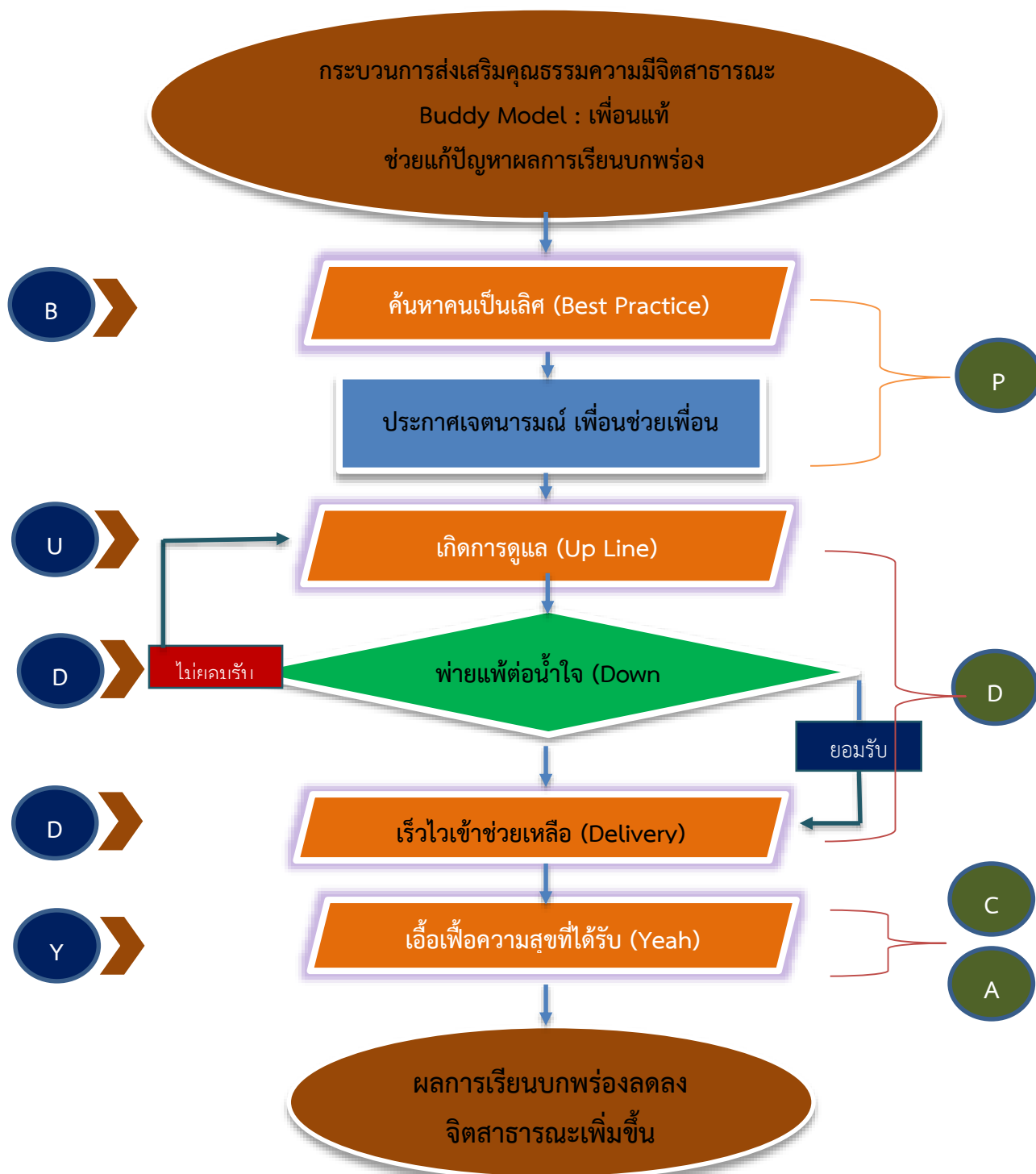
1. เป้าหมายในการแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่องจำนวน 19 คน
2. เป้าหมายในการพัฒนาคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ จำนวน 26 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. วิธีการหรือนวัตกรรมที่ใช้ในการพัฒนา

การวิจัยเพื่อส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะให้กับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ในการช่วยเพื่อนแก้ไขปัญหาผลการเรียนบกพร่อง ใช้กระบวนการพัฒนาคุณธรรมที่ชื่อว่า BUDDY Model : เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลงานเรียนบกพร่อง มีวิธีการดำเนินงานดังนี้

แผนภาพแสดงการพัฒนานวัตกรรม (Flowchart)

แผนภาพ 3 แสดงขั้นตอนการดำเนินงานตามหลัก PDCA

1.1 ขั้นค้นหาคนเป็นเลิศ หรือ B = Best Practice

เริ่มต้นด้วยการค้นหานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ที่ไม่มีผลการเรียนบกพร่อง พบว่ามีทั้งหมด 7 คน การที่นักเรียนไม่มีปัญหาด้านผลการเรียน แสดงว่านักเรียนสามารถดูแลตนเองได้ดี มีแนวปฏิบัติในการเรียนรู้ที่ดี จึงนำหลักธรรมพรหมวิหาร 4 และมิตรแท้ มาพูดคุย โน้มน้าว ยั่วยุ นักเรียนทั้ง 7 คน ให้เกิดแรงผลักดันที่จะช่วยเหลือเพื่อนในห้อง หลังจากนั้น ส่งเสริมให้นักเรียนทั้ง 7 คน ตั้งกลุ่มขึ้นชื่อว่ากลุ่ม Best Practice เรียกสั้น ๆ ว่า B มีตั้งแต่ B1- B7 ลงนามประกาศเจตนารมณ์ในการช่วยเหลือเพื่อนที่มีปัญหาผลการเรียนบกพร่อง โดยครูที่ปรึกษาเป็นพยาน (ดังภาพประกอบ 4)

แผนภาพ 4 แสดงขั้นตอนการค้นหาคคนเป็นเลิศ

1.2 ขั้นเกิดอาสาดูแล หรือ U = Up line

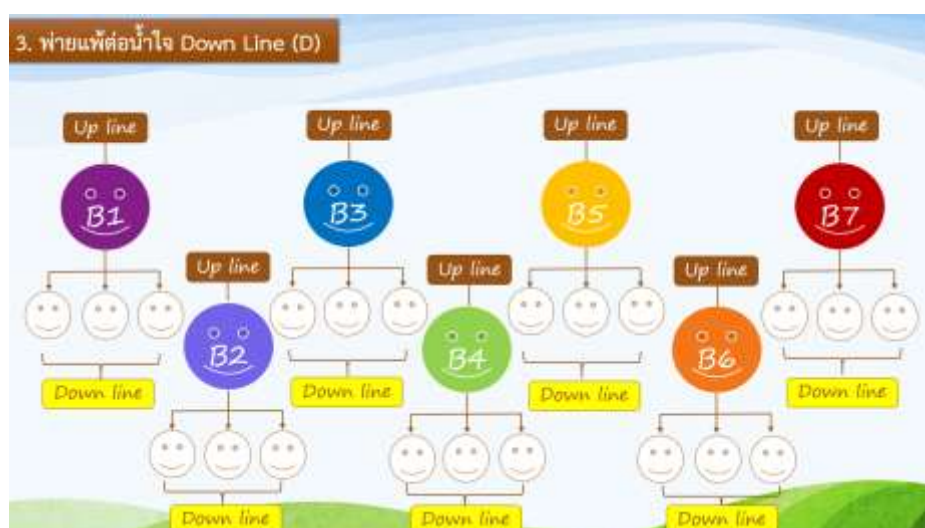
B1- B7 เข้าหาเพื่อนที่มีผลการเรียนบกพร่อง พูดคุย สร้างความไว้วางใจและขอเป็นเพื่อนคู่คิดในการแก้ปัญหา จนเพื่อนเปิดใจยอมรับเล่าปัญหาที่ทำให้ได้ผลการเรียนบกพร่องให้ฟัง จากนั้น B1- B7 จะขออาสาช่วยเหลือในการดำเนินการแก้ปัญหา เมื่อนักเรียนที่มีผลการเรียนบกพร่องยินดี B1-B7 ก็จะได้ตำแหน่งเป็น Up line ของเพื่อน ทำหน้าที่ดูแลการแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่องของเพื่อน (ดังภาพประกอบ 5)

แผนภาพ 5 แสดงชั้นเกิดการดูแล

1.3 ชั้นพ่ายแพ้ต่อน้ำใจ หรือ D = Down line

ชั้นนี้จะเกิดขึ้นอัตโนมัติ เมื่อนักเรียนที่มีปัญหาผลการเรียนบกพร่องยอมรับ B1-B7 เป็น Up line นักเรียนที่มีปัญหาผลการเรียนบกพร่องก็จะกลายเป็น Down line ทั้งนี้ Up line 1 คน สามารถมี Down line ได้ 1-3 คน ตามความเหมาะสม ในชั้นนี้ Up line ทุกคนจะมี สมุดบันทึกการช่วยเหลือเพื่อน (BUDDY Note) เป็นเครื่องมือบันทึกข้อมูลจากในการดำเนินงาน กำกับ ติดตาม Down Line อย่างต่อเนื่องทุกสัปดาห์ เป็นระยะเวลา 10 สัปดาห์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 17 พ.ค. – 22 ก.ค. 65 (ดังภาพประกอบ 6 - 7)

แผนภาพ 5 แสดงชั้นพ่ายแพ้ต่อน้ำใจ

แผนภาพ 7 แสดงสมุดบันทึกเพื่อนช่วยเพื่อน BUDDY Note

1.4 ขั้นเร็วไวเข้าช่วยเหลือ หรือ D = Delivery

ขั้นนี้ เป็นการเข้าช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหาผลการเรียนบกพร่องเป็นรายบุคคล โดย B1-B7 จะช่วยเหลือทุกอย่างที่สามารถทำได้ภายใต้กติกา **ช่วยเพื่อนได้แต่ไม่ใช่ทำแทน** เริ่มตั้งแต่ช่วยวางแผนตรวจสอบรายวิชาที่มีผลการเรียนบกพร่อง พาไปขอคำร้องที่ห้องวิชาการ แนะนำการเขียนคำร้อง พาไปยื่นคำร้องกับคุณครูประจำวิชา พาไปติดต่อขอรับงาน ช่วยทำชิ้นงาน ซึ่งส่วนใหญ่จะเลือกติดต่อกับคุณครูที่ให้งานง่าย ๆ ไปจนถึงงานยาก เพราะจะได้มีกำลังใจในแก้ปัญหา นอกจากนี้ภาระงานอีกอย่างหนึ่งคือ การกำกับนักเรียนที่มีปัญหาผลการเรียนบกพร่องให้ทำงานและส่งงานตามวันเวลาที่ครูกำหนด อย่างเคร่งครัด (ดังภาพประกอบ 8)

แผนภาพ 8 แสดงชั้นเร็วไวเข้าช่วยเหลือ

1.5 ชั้นเอื้อเพื่อความสุขที่ได้รับ หรือ Y = Yeah

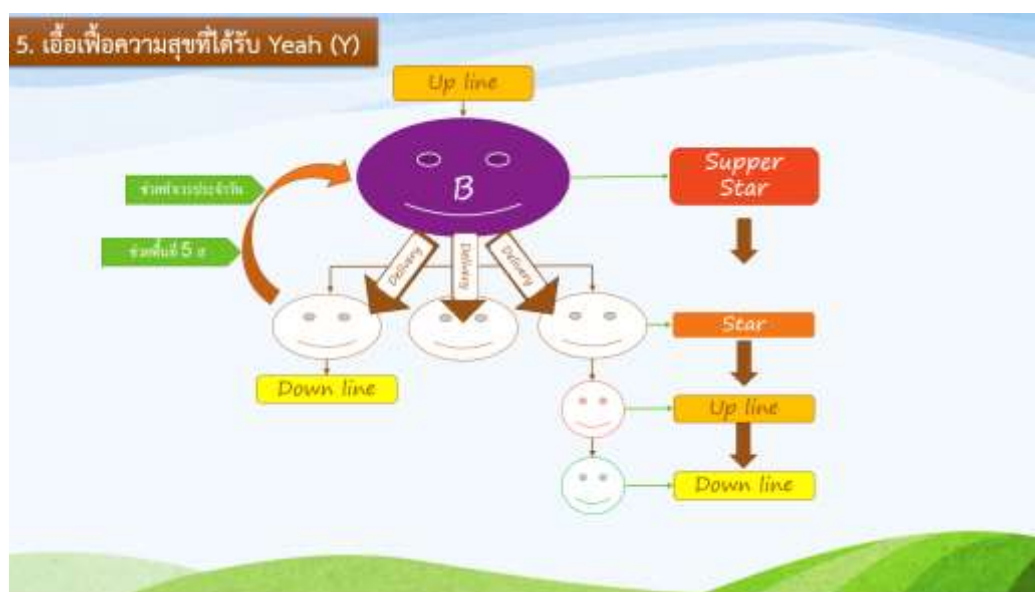
เมื่อนักเรียนที่มีผลการเรียนบกพร่อง สามารถแก้ไขผลการเรียนได้ในแต่ละรายวิชา ทั้ง Up line และ Down Line จะได้รับชมรางวัลจากครูที่ปรึกษา และครูที่ปรึกษาจะคอยแนะนำ ให้ Down Line รู้จักแสดงน้ำใจตอบแทนเพื่อนที่คอยช่วยเหลือตนเอง หรือช่วยเหลือเพื่อน ๆ คนอื่นในห้อง ตามความเหมาะสม เช่น

1.5.1 ประกาศเจตนารมณ์เพื่อนช่วยเพื่อนขั้นที่ 2

Down line ที่สามารถแก้ไขผลการเรียนบกพร่องได้ครบทุกวิชา จะได้รับการเชิดชูชวณจาก Up line ให้แสดงความสามารถประกาศเจตนารมณ์เพื่อนช่วยเพื่อน เป็น Up line ขั้นที่ 2 เข้าหาและช่วยเหลือเพื่อนต่อไป เกิดลูกโซ่การช่วยเหลือขั้นที่ 2 ในลูกโซ่การช่วยเหลือขั้นที่ 2 นี้ จะส่งผลให้ Up Line คนที่ 1 จะได้เลื่อนระดับเป็น **Star** ของห้อง และหาก Up line ขั้นที่ 2 สามารถสร้าง Up line ขั้นที่ 3 ได้ Up Line ขั้นที่ 2 จะได้เลื่อนตำแหน่งเป็น **Star** ของห้องแทน Star ในขั้นที่ 2 และ Star ในขั้นที่ 2 จะได้เลื่อนระดับเป็น **Super Star** ซึ่งเป็นตำแหน่งสูงสุดของการมีจิตสาธารณะในห้อง รางวัลพิเศษสำหรับ Super Star คือ จะได้เกียรติบัตรจากโรงเรียน

1.5.2 แสดงความมีจิตสาธารณะตามที่ตนอยากจะทำ

Down line ที่สามารถแก้ไขผลการเรียนบกพร่องได้ครบทุกวิชา แต่ไม่พร้อมที่จะทำหน้าที่ Up Line คนต่อไปได้ สามารถแสดงน้ำใจตอบแทนเพื่อน ๆ ด้วยวิธีอื่น ๆ ได้ เช่น ช่วย Up line ทำเวรประจำวัน ช่วยงานในกิจกรรม 5 ส ของโรงเรียน เป็นต้น (ดังภาพประกอบ 9)

แผนภาพ 9 แสดงชั้นการเอื้อเพื่อความสุขที่ได้รับ

ตาราง 1 แสดง ปฏิทินการปฏิบัติงาน ตามกระบวนการ BUDDY Model : เพื่อนแท้ ช่วย
แก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง

สัปดาห์ที่ วัน เดือน ปี	ภาระงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1 17-20 พ.ค. 65	-สร้างความตระหนักในการแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง โดยการ ทบทวนเค้าโครง ที่เขียนไว้ในภาคเรียนที่ 2/2564 -นำเสนอเค้าโครงต่อคณะกรรมการนิเทศ/ติดตาม -ปรับปรุงตามคำแนะนำ -สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล -แบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน -เริ่มเก็บข้อมูล สัปดาห์ที่ 1	ครูที่ปรึกษา ตัวแทนห้อง 2คน ตัวแทนห้อง 2คน นักเรียน/ครู นักเรียน/ครู B1-B7	
2 23-27 พ.ค. 65	-สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 1 -เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 2 -ปรับปรุงเครื่องมือ	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
3 30 พ.ค.-3 มิ.ย. 65	-สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 2 -เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 3 -ปรับปรุงการเขียนที่มาและความสำคัญของปัญหา ครั้งที่ 1เสนอครูที่ปรึกษา	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
4 6-10 มิ.ย. 65	-สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 3 -เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 4 -ปรับปรุงการเขียนที่มาและความสำคัญของปัญหา ครั้งที่ 2 เสนอครูที่ปรึกษา	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
5 13-17 มิ.ย. 65	-สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 4 -เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 5 -ศึกษาเอกสาร คุณธรรม และหรือพระบรมราโชวาทที่เกี่ยวข้อง	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
6 20-24 มิ.ย. 65	-สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 5 -เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 6 -เสริมแรง มอบชมรางวัล -ศึกษาเอกสาร คุณธรรม และหรือพระบรมราโชวาทที่เกี่ยวข้อง	B1-B7 นักเรียน/ครู ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	

ตาราง 1 (ต่อ)

สัปดาห์ที่ วัน เดือน ปี	ภาระงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
7 27 มิ.ย.1 ก.ค. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 6 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 7 - สรุปสรุปข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เสนอครูที่ปรึกษา	B1-B7 ผู้ที่ได้รับ มอบหมาย/ครู	
8 4-8 ก.ค. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 7 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 8 - ปรับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามที่ครูที่ปรึกษาแนะนำ	B1-B7 ผู้ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
9 11-15 ก.ค. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 8 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 9 - ร่างรายงาน 5 บท	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
10 18-22 ก.ค. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 9 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 10 - สรุปผลการดำเนินงาน - เสริมแรงครั้งที่ 2 มอบชมรางวัล และเกียรติบัตร - จัดทำรายงาน 5 บท - ถอดบทเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - นำเสนอโครงการ	B1-B7 B1-B7 นักเรียน/ครู นักเรียนที่มอบหมาย นักเรียนทุกคน นักเรียนทุกคน ตัวแทนห้อง2คน	

หมายเหตุ : ปฏิทินสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา มีเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ดังนี้

- 2.1 แบบบันทึกการช่วยเหลือเพื่อน
- 2.2 แบบรายงานผลการแก้ไขผลการเรียนบกพร่อง
- 2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา ทำการเก็บข้อมูลจากสมุดบันทึกเพื่อนช่วยเพื่อน (BUDDY Note) ที่นักเรียนแกนนำ หรือกลุ่ม Best Practice (B1-B7) จำนวน 7 คน บันทึกการดำเนินการช่วยเหลือเพื่อนตามกระบวนการที่ออกแบบไว้ทุกสัปดาห์ รวมระยะเวลาเก็บข้อมูล 10 สัปดาห์

การวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลจากสมุดบันทึกเพื่อนช่วยเพื่อน (BUDDY Note) มาวิเคราะห์ดังนี้

1. พฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ วิเคราะห์จากความถี่ของพฤติกรรม เทียบกับเกณฑ์แล้วสรุปผล
2. จำนวนวิชาที่นักเรียนแก้ปัญหาได้ วิเคราะห์จากการเปรียบเทียบจำนวนรายวิชาก่อน-หลัง การแก้ปัญหา โดยใช้ค่าร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ปัญหาและอุปสรรค

ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ประเมินพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ
2. หาค่าร้อยละของจำนวนวิชาที่แก้ปัญหาได้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขงวิทยา มีผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตาราง 2 แสดงผลการสังเกตและประเมินพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะตามพฤติกรรมบ่งชี้ที่กำหนด

เลข ที่	ชื่อ- สกุล	พฤติกรรมความมีจิตสาธารณะที่แสดงออก (10 สัปดาห์)										รวม (10)	ผลการ ประเมิน
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1	เด็กชายกฤษณะ อินเสน	-	-	ส	-	ส	ส	ว	-	ว	-	5	ผ่าน
2	เด็กชายกรกฤต สุขสร้อย	-	-	ว	ส	-	ส	-	ส	ว	ส	6	ผ่าน
3	เด็กชายจักรกฤษณ์ แก้วหล้า	-	-	ว	ว	ว	ว	ว	ว	ว	ว	8	ดี
4	เด็กชายจิรศักดิ์ จำวัน	-	-	ส	ว	ว	ว	ส	ส	ส	ส	8	ดี
5	เด็กชายณรงค์ฤทธิ์ สร้อยจักร	-	-	ส	ส	ส	ส	ว	ส	ส	ส	8	ดี
6	เด็กชายปรีตนาการ สุพร	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	10	ดีมาก
7	เด็กชายพีรพล พันทุ	-	-	ว	ส	ว	ส	ส	ส	ส	ส	8	ดี
8	เด็กชายวัชรพล สาริศรี	-	-	ว	ว	ส	ว	ส	ว	ว	ส	8	ดี
9	เด็กชายศุภณัฐ โสตามรรค	-	-	ว	ว	ส	ส	ส	ว	ส	ว	8	ดี
10	เด็กชายสุริยันต์ มงคลแสน	-	-	-	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	7	ดี
11	เด็กชายอภิวิชญ์ ไชยวงศ์คต	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	10	ดีมาก
12	เด็กหญิงเกวลิน แสนสุข			ว	ว	ว	ว	ว	ว	ว	ว	8	ดี
13	เด็กหญิงเจนจิรา กวนศักดิ์	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	10	ดีมาก
14	เด็กหญิงชาลิสา ศรีบุระ	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	10	ดีมาก
15	เด็กหญิงณัฐพร ภูดอนเปลือย	-	-	ส	ส	ส	ว	ว	ส	ส	ว	8	ดี
16	เด็กหญิงนารากร นาแว่น	-	-	ส	ว	ว	ว	ว	ว	ส	ว	8	ดี
17	เด็กหญิงปนัดดา วงศ์ชา	-	-	ส	ส	ส	ส	ว	ว	ว	ว	8	ดี
18	เด็กหญิงพิจิตตรา จันผา	-	-	ว	ว	ว	ว	ส	ส	ว	ว	8	ดี
19	เด็กหญิงวรรณวิษา สมภาร	-	-	ว	ว	ว	ว	ว	ว	ว	ว	8	ดี
20	เด็กหญิงวรณัญญา จันทร์อ้วน	-	-	-	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	7	ดี
21	เด็กหญิงวิมลมณี สุดภา	-	-	ว	ว	ว	ส	ว	ว	ส	ว	8	ดี
22	เด็กหญิงสุกัสนพร พรนิคม	-	-	ว	ว	ว	ส	ว	ส	ว	ส	8	ดี
23	เด็กชายธนพร นัตรศรี	-	-	ว	ว	ว	ส	ว	ส	ว	ส	8	ดี
24	เด็กหญิงกัญญาวีร์ เกลี้ยงกลิ่น	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	10	ดีมาก
25	เด็กหญิงกชกร บุตรสงค์กา	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	10	ดีมาก
26	เด็กหญิงสิริมาศ ศรีพรมษา	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	ก	10	ดีมาก

สัญลักษณ์

ก = พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 1 การช่วยเหลือแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง

ว = พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 2 การช่วยเหลือเพื่อนทำเวร

ส = พฤติกรรมบ่งชี้ที่ 3 การช่วยเหลือเพื่อนทำความสะอาดพื้นที่ 5 ส

เกณฑ์การประเมิน 9-10 ครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ ระดับ ดีมาก

7-8 ครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ ระดับ ดี

5-6 ครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ ระดับ ผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำ

0-4 ครั้ง หมายถึง มีพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ ระดับ ต่ำกว่าเกณฑ์

จากตาราง 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ทั้ง 26 คนมีพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 100 แยกเป็นระดับผ่านเกณฑ์ขั้นต่ำจำนวน 2 คน ระดับดีจำนวน 17 คน และระดับดีมากจำนวน 7 คน

ตาราง 3 แสดงจำนวนวิชาที่นักเรียนแก้ปัญหาได้ ระยะเวลา 10 สัปดาห์

ที่	ชื่อ - นามสกุล	จำนวนผลการเรียนบกพร่องทั้งหมด (วิชา)	จำนวนวิชาที่แก้ไขปัญหาได้/สัปดาห์										รวมจำนวนวิชาที่แก้ไขปัญหาได้
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	เด็กชายกฤษณะ อินเสน	34	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
2	เด็กชายกรกฤต สุขสร้อย	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
3	เด็กชายจักรกฤษณ์ แก้วหล้า	6	-	-	1	1	1	1	-	-	1	1	6
4	เด็กชายจิรศักดิ์ จำวัน	5	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
5	เด็กชายณรงค์ฤทธิ์ สร้อยจักร	7	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
6	เด็กชายพิรพล พันทุ	5	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3
7	เด็กชายวัชพล สาริศรี	8	-	-	1	1	1	1	1	-	1	1	7
8	เด็กชายศุภณัฐ โสตามรรค	7	-	-	1	1	1	1	1	-	-	-	5
9	เด็กชายสุริยันต์ มงคลแสน	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
10	เด็กหญิงณัฐพร ภูดอนเปลือย	7	-	-	1	1	1	1	1	1	-	-	6
11	เด็กหญิงเกวลิณ แสนสุข	3	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3
12	เด็กหญิงนารากร นาแว่น	6	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
13	เด็กหญิงปนัดดา วงศ์ษา	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
14	เด็กหญิงพิจิตตรา จันผา	8	-	-	1	1	-	-	1	1	1	1	6
15	เด็กหญิงวรรณวิสา สมภาร	5	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
16	เด็กหญิงวรัญญา จันทร์อ้วน	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
17	เด็กหญิงวิมลณิ สุตภา	6	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
18	เด็กหญิงสุภัสสร พรนิคม	4	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3
19	เด็กชายธนพร นัทรศรี	6	-	-	1	1	1	1	1	-	-	-	5
รวม 19 คน		127	-	-	19	16	13	10	5	2	3	3	71

จากตาราง 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ที่มีผลการเรียนบกพร่อง จำนวน 19 คน ทุกคนคิดเป็นร้อยละ 100 ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหามีผลการเรียนบกพร่อง และมีจำนวนวิชาที่แก้ไขปัญหามีผลการเรียนบกพร่องได้ในภาพรวม จำนวน 71 วิชา จากจำนวนวิชาที่มีผลการเรียนบกพร่องทั้งหมด 127 วิชา คิดเป็นร้อยละ 55.91

ปัญหาและอุปสรรค

มีนักเรียน 1 คน เป็นนักเรียนรุ่นพี่กลับมาเรียนซ้ำชั้น มีผลการเรียนบกพร่องสะสมไว้จำนวนมาก และมีพฤติกรรมขาดเรียน โดดเรียน บ่อย จึงไม่สามารถแก้ปัญหาลการเรียนบกพร่องได้เท่าที่ควร

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

โครงการส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะ เรื่อง เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาลการเรียนบกพร่อง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองแขวงวิทยา สามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังนี้

สรุปผลการดำเนินงาน

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีการแก้ไขปัญหาลการเรียนบกพร่องมากขึ้น
2. นักเรียนดำเนินการแก้ไขผลการเรียนบกพร่องได้
3. นักเรียนลดความเครียดคลายความกังวล มีกำลังใจในการดำเนินการแก้ไข

ปัญหาลการเรียนบกพร่อง

4. นักเรียนมีคุณธรรมความมีจิตสาธารณะเพิ่มขึ้น

อภิปรายผล

การวิจัยเพื่อส่งเสริมคุณธรรมความมีจิตสาธารณะให้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ในการช่วยเพื่อนแก้ไขปัญหาลการเรียนบกพร่อง โดยใช้กระบวนการพัฒนาคุณธรรม BUDDY Model : เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาลงานเรียนบกพร่อง สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในระเบียบวิธีการแก้ไขปัญหาลการเรียนบกพร่องมากขึ้น อาจเป็นเพราะ 1) ได้รับความรู้จากคำแนะนำของครูที่ปรึกษา 2) ได้รับความรู้จากคำแนะนำของเพื่อนคู่คิด BUDDY

2. นักเรียนดำเนินการแก้ไขผลการเรียนบกพร่องได้ อาจเป็นเพราะมีเพื่อนคอยเกื้อหนุนสนับสนุน ให้กำลังใจ และพาปฏิบัติ จนเกิดความมั่นใจ ปฏิบัติได้ด้วยตนเอง

3. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ที่มีผลการเรียนบกพร่อง จำนวน 19 คน สามารถแก้ไขปัญหาลได้ทุกคน คิดเป็น ร้อยละ 100 และมีผลการแก้ไขปัญหาลการเรียนบกพร่องในภาพรวม ร้อยละ 55.91 อาจเป็นเพราะว่า นักเรียนมีแรงผลักดันในที่ต้องการสำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนดและจบการศึกษาพร้อมกับเพื่อนคนอื่น ๆ

4. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ทุกคนมีพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ ร้อยละ 100 อาจเป็นเพราะว่า กระบวนการพัฒนาคุณธรรม BUDDY Model : เพื่อนแท้ช่วยแก้ปัญหาผลงานเรียนบกพร่อง เป็นกระบวนการที่สามารถช่วยเหลือเพื่อน ๆ ได้หลากหลายวิธี ตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน นักเรียนเพื่อนคิด เพื่อนทำงาน มีกำลังใจ จึงเกิดความมั่นใจ และสุขในการดำเนินการแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรขยายเวลาในการดำเนินงานให้มากขึ้น เพื่อผลการแก้ไขปัญหามากขึ้น เพราะการแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่องบางวิชาต้องใช้ระยะเวลาในการทำงานพอสมควร
2. นักเรียนที่ให้ความร่วมมือน้อย และยังมีปัญหาผลการเรียนบกพร่องจำนวนมาก ครูที่ปรึกษาควรประสานงานกับผู้ปกครองเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาที่หลากหลาย

บรรณานุกรม

- ชลลดา ทวีคุณ. การเห็นคุณค่าในตนเองที่มีต่อการพัฒนาจิตสาธารณะตามหลักพรหมวิหาร 4. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ, 2555.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. สอนเด็กให้มีจิตสาธารณะ. กรุงเทพฯ : วี พรินท์(1991), 2552.
- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. พิมพ์ครั้งที่ 7 นนทบุรี : พิบาลานซ์ดีไซด์แอนพริ้นติ้ง, 2553.
- ศุภวิทย์ โยเหลา และคณะ. การศึกษาการจัดการเรียนรู้แบบ PBL ที่ได้จากโครงการสร้างชุดความรู้ เพื่อสร้างเสริมทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของเด็กและเยาวชน : จากประสบการณ์ ความสำเร็จของโรงเรียนไทย. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดทิพย์วิสุทธิ, 2557.
- ทิตินา แคมมณี. ศาสตร์การสอน. พิมพ์ครั้งที่ 19 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2558.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ, 2553
- พระมหาพวงศันรินทร์ จิตวิโส. คู่มือโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “เยาวชนไทย ทำดี ถวาย ในหลวง.” พิมพ์ครั้งที่ 3. เอกสารสำหรับดาวนโหลด, 2556. www.moralproject.net สืบค้น เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2565
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ฉบับประมวลธรรม. (ออนไลน์). แหล่งที่มา http://www.800.org/tipitaka/dic/d_item.php?i=161 สืบค้นเมื่อ วันที่ 20 พฤษภาคม 2565.
- พิมพ์พันธ์ เตชะคุปต์. การสอนด้วยโครงการ : การเรียนการสอนแบบบูรณาการ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.
- มิตรแท้ มิตรเทียม 4. ความหมายของมิตรแท้4 มิตรเทียม 4 (ออนไลน์). แหล่งที่มา <https://bit.ly/3zGZcHc> สืบค้นเมื่อ วันที่ 15 พฤษภาคม 2565.
- ลัดดา ภูเกียรติ. การสอนแบบโครงการและการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐาน : งานที่ครูประมธทำได้. กรุงเทพฯ : สาสะแอนด์ซัน พรินติ้ง, 2552.
- ลัดดาวัลย์ เกษมเนตร และคณะ. รูปแบบการพัฒนานักเรียนระดับประถมศึกษาให้มีจิตสาธารณะ : การศึกษาระยะยาว. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการ สถาบันวิจัย พฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2547.
- วราภรณ์ ตระกูลสฤษดิ์. แนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงการ. กรุงเทพฯ : หจก. เอ็ม ไอ ที พรินติ้ง, 2551.

วิรัตน์ คำศรีจันทร์. จิตสำนึกพลเมืองในบริบทสังคมไทย. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต, สาขา
ประชากรศึกษา, มหาวิทยาลัยมหิดล, 2544.

ศูนย์โรงเรียนคุณธรรม มูลนิธิยุวสถิรคุณ โดยการสนับสนุนของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์. คู่มือปฏิบัติโรงเรียนคุณธรรม. บริษัทสมิตรพรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิง จำกัด : ไม่
ปรากฏสถานที่พิมพ์ . 2558.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. วาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤตเพื่อฟื้นฟูชาติ. กรุงเทพฯ
: สำนักงานวิจัยแห่งชาติ, 2542.

สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. แนวทางการพัฒนาการวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร :
กระทรวงศึกษาธิการ. 2553.

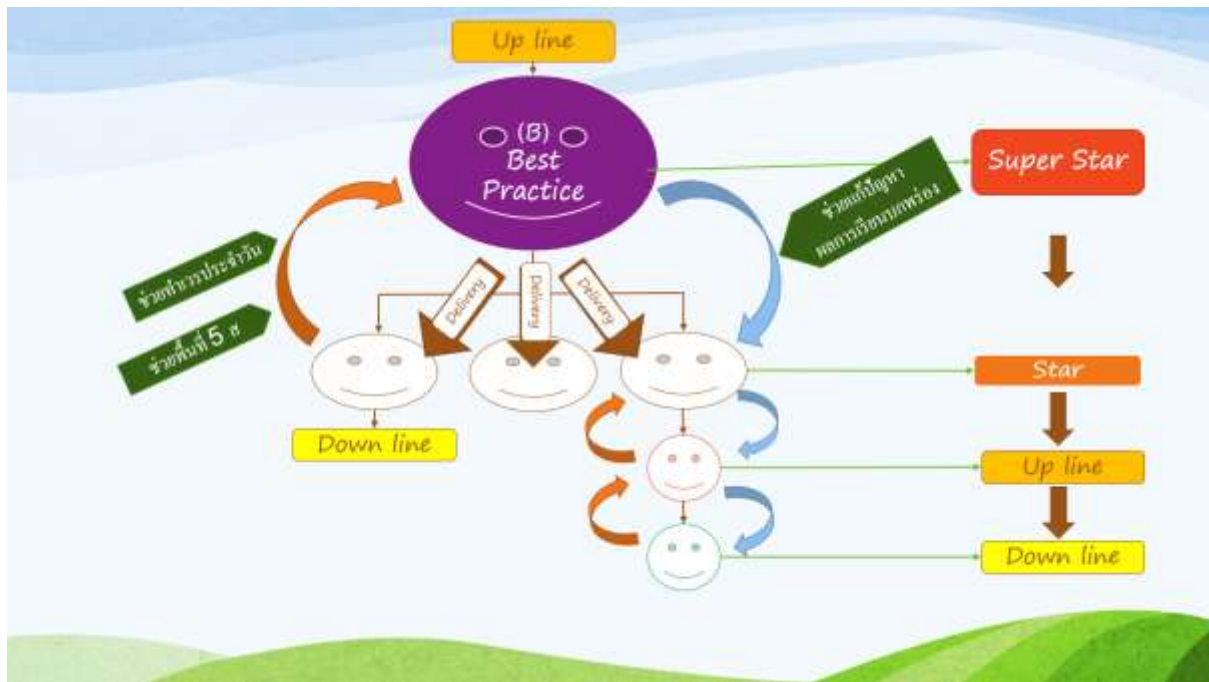
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิสัยทัศน์ พันธกิจ นโยบายและจุดเน้น ของ สพฐ.
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. (ออนไลน์). แหล่งที่มา <https://bit.ly/3dolvsN> สืบค้น
เมื่อ วันที่ 15 พฤษภาคม 2565.

สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา. โรงเรียนคุณธรรม สพฐ. โครงการพัฒนาจริยคุณ. เอกสาร
สำหรับดาวน์โหลด http://www.thaischool.in.th/_files_school/14101051/data/14101051_1_20180821-102905.pdf สืบค้น เมื่อวันที่ 8 ตุลาคม 2565

Markkham, Thom. Project Base Learning A Bridge just Far Enough. Teacher Librarian,
39(2), 38-42, 2011.

ภาคผนวก

แผนภาพแสดงการทำงาน
ลูกโซ่จิตอาสา ช่วยเพื่อนแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง

ปฏิทินการปฏิบัติงาน

โครงการคุณธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 ปีการศึกษา 2565

เรื่อง ลูกโซ่จิตอาสา ช่วยเพื่อนแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง

สัปดาห์ที่ วัน เดือน ปี	ภาระงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
1 17-20 พ.ค. 65	- สร้างความตระหนักในการแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง โดยการ ทบทวนเค้าโครง ที่เขียนไว้ในภาคเรียนที่ 2/2564 - นำเสนอเค้าโครงต่อคณะกรรมการนิเทศ/ติดตาม - ปรับปรุงตามคำแนะนำ - สร้างเครื่องมือในการเก็บข้อมูล - แบ่งบทบาทหน้าที่ในการทำงาน - เริ่มเก็บข้อมูล สัปดาห์ที่ 1	ครูที่ปรึกษา ตัวแทนห้อง 2คน ตัวแทนห้อง 2คน นักเรียน/ครู นักเรียน/ครู B1-B7	
2 23-27 พ.ค. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 1 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 2 - ปรับปรุงเครื่องมือ	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
3 30 พ.ค.-3 มิ.ย. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 2 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 3 - ปรับปรุงการเขียนที่มาและความสำคัญของปัญหา ครั้งที่ 1เสนอ ครูที่ปรึกษา	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
4 6-10 มิ.ย. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 3 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 4 - ปรับปรุงการเขียนที่มาและความสำคัญของปัญหา ครั้งที่ 2 เสนอ ครูที่ปรึกษา	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
5 13-17 มิ.ย. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 4 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 5 - ศึกษาเอกสาร คุณธรรม และหรือพระบรมราโชวาทที่เกี่ยวข้อง	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
6 20-24 มิ.ย. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 5 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 6 - เสริมแรง มอบชมรางวัล - ศึกษาเอกสาร คุณธรรม และหรือพระบรมราโชวาทที่เกี่ยวข้อง	B1-B7 นักเรียน/ครู ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
7 27 มิ.ย.1 ก.ค. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 6 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 7 - สรุปสรุปข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง เสนอครูที่ปรึกษา	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	

สัปดาห์ที่ วัน เดือน ปี	ภาระงาน	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
8 4-8 ก.ค. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 7 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 8 - ปรับข้อมูลเอกสารที่เกี่ยวข้อง ตามที่ครูที่ปรึกษาแนะนำ	B1-B7 ผู้ ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
9 11-15 ก.ค. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 8 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 9 - ร่างรายงาน 5 บท	B1-B7 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย	
10 18-22 ก.ค. 65	- สรุปและวิเคราะห์ข้อมูลสัปดาห์ที่ 9 - เก็บข้อมูลสัปดาห์ที่ 10 - สรุปผลการดำเนินงาน - เสริมแรงครั้งที่ 2 มอบชมรางวัล และเกียรติบัตร - จัดทำรายงาน 5 บท - ถอดบทเรียนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - นำเสนอโครงการ	B1-B7 นักเรียน/ครู นักเรียนที่มอบหมาย นักเรียนทุกคน นักเรียนทุกคน ตัวแทนห้อง2คน	

หมายเหตุ : ปฏิทินสามารถปรับได้ตามความเหมาะสม

ภาพประกอบ

ลงนามในเอกสารแสดงเจตนารมณ์เพื่อนช่วยเพื่อน

สร้างทีม Up line – Down line

แนะนำเพื่อนเขียนคำร้องขอแก้ตัว

กำกับ ติดตามการทำงานของเพื่อน

ช่วยเพื่อนได้แต่ไม่ใช่ทำแทน

ตรวจสอบการทำงาน

สรุปผลทุกสัปดาห์

ทำได้ตามเกณฑ์รับชมรางวัล

เกียรติบัตรทรงคุณค่ารางวัลสำหรับ Super Star

เกียรติบัตร Super Star ของห้อง ๓/๒

ด.ญ.ชาลิสา ศรีบุระ (B๑)

ด.ญ.สิริมาศ ศรีพรมษา (B๒)

นำเสนอโครงการ/แลกเปลี่ยนเรียนรู้
ในห้องเรียนและระหว่างห้องเรียน
(๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๕)

ช่วยกันทำบอร์ดโครงการ

จัดนิทรรศการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในโรงเรียน

นำเสนอ/รับการนิเทศ/ประเมิน

ชื่นชมความสำเร็จ

รางวัล ห้องเรียนคุณธรรมต้นแบบ ด้านความมีจิตสาธารณะ

เครื่องมือใช้ในการดำเนินการและเก็บข้อมูล

81

แบบประกาศเจตนารมณ์เพื่อนช่วยเพื่อน

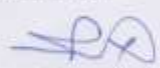
ข้าพเจ้า (ชื่อ – สกุล).....เด็กหญิงชาลิสา ศรีบุระ.....นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2
 ขอสมัครเข้าเป็นสมาชิกกลุ่ม Best Practice และขอประกาศเจตนารมณ์ต่อหน้าครูที่ปรึกษาว่า ข้าพเจ้า
 มีความยินดีและเต็มใจอย่างยิ่งที่จะช่วยเหลือเพื่อนแก้ปัญหาการเรียนบกพร่อง โดยจะทุ่มเท เอาใจใส่
 ให้การช่วยเหลือเพื่อนตามความสามารถที่มีเพื่อให้เพื่อนที่มีปัญหาได้สำเร็จการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 โดยพร้อมเพรียงกัน

หลังจากประกาศเจตนารมณ์นี้แล้ว ข้าพเจ้าจะใช้คำแทนตัวเองและให้เพื่อน ๆ เรียกว่า

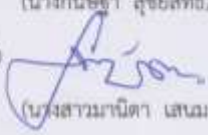
- ☒ B1 มาจาก คำว่า Best Practice คนที่ 1
- ☐ B2 มาจาก คำว่า Best Practice คนที่ 2
- ☐ B3 มาจาก คำว่า Best Practice คนที่ 3
- ☐ B4 มาจาก คำว่า Best Practice คนที่ 4
- ☐ B5 มาจาก คำว่า Best Practice คนที่ 5
- ☐ B6 มาจาก คำว่า Best Practice คนที่ 6
- ☐ B7 มาจาก คำว่า Best Practice คนที่ 7

ลงชื่อ.....ชาลิสา.....นักเรียน
 (เด็กหญิงชาลิสา ศรีบุระ)

ขอรับรองว่าการประกาศเจตนารมณ์นี้เป็นไปด้วยความสมัครใจของนักเรียน

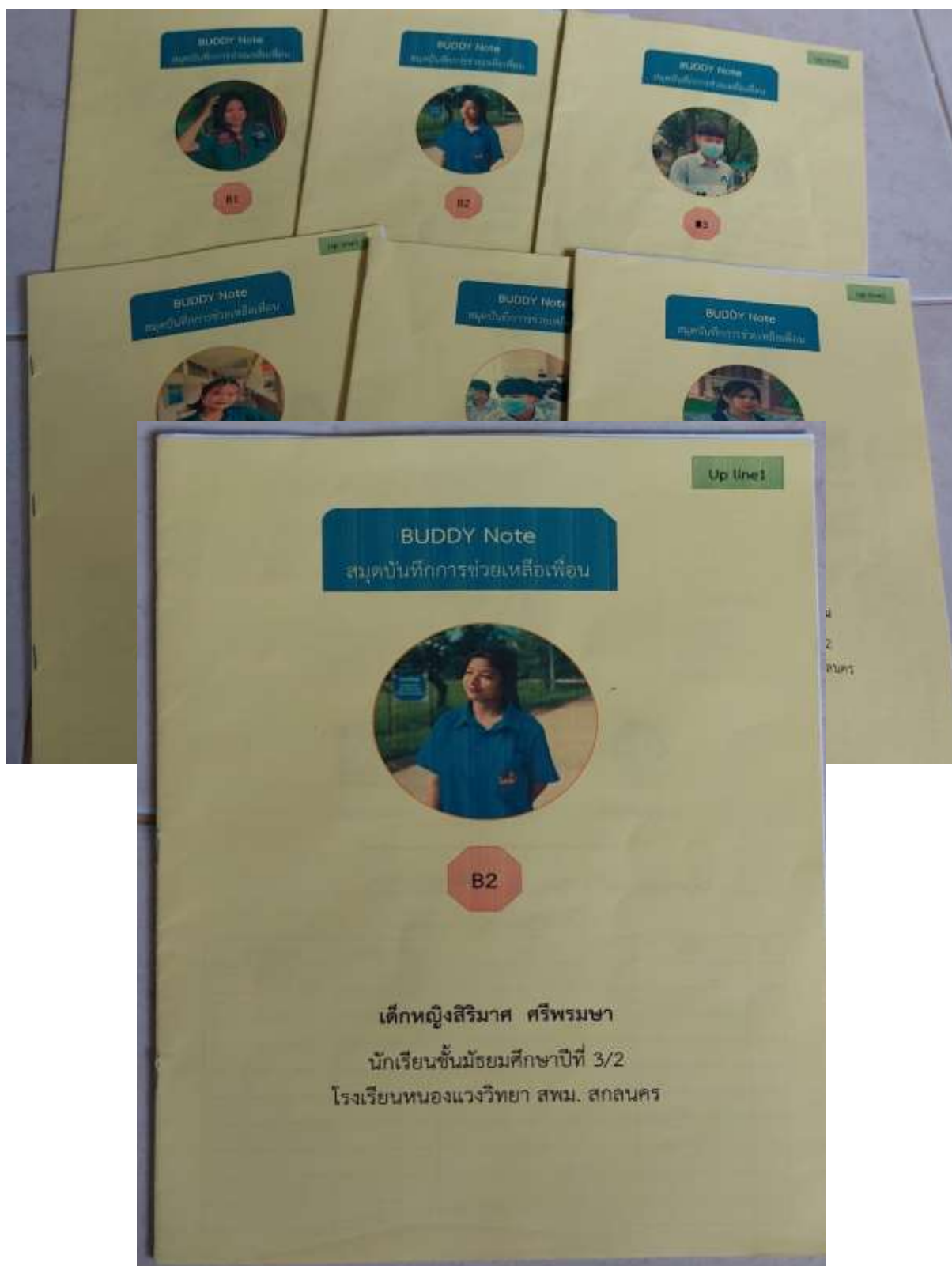
ลงชื่อ.....
 (นางกนิษฐา สุขยสิทธิ์)

ครูที่ปรึกษาคนที่ 1

ลงชื่อ.....
 (นางสาวกนิษฐา เสนมา)

ครูที่ปรึกษาคนที่ 2

สมุดบันทึกเพื่อนช่วยเพื่อน (BUDDY Note)

BUDDY Note

Lip Line 1	
BUDDY Note สมุดบันทึกการช่วยเหลือเพื่อน	
 B1	
เด็กหญิงชาลิสา ศรีบุระ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2 โรงเรียนหนองฉางวิทยา สพม. ลพบุรี	

[illegible][illegible]

บันทึกการดำเนินงานเพื่อ Deadline ครั้งที่ 2					
ลำดับ	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน		สถานะ การบันทึก	
		ไม่ทันกำหนด	ทันกำหนด	ส่งงานตาม	ส่งเกิน
1	การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น		✓		
2	การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น				
3	การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น				
4	การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น		✓		1
5	การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น		✓		
6	การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น				1.5
7	การเขียนโปรแกรมเบื้องต้น		✓		
8					
9					
10					

บันทึกการปฏิบัติงาน Down line ส่วนที่ 3 ชื่อ		นาย พิพัฒน์		สมัครใจ	
ลำดับ	รายการ	ผลการปฏิบัติงาน		สถานะ การบันทึก	
		ไม่บันทึก	บันทึก	ตรวจสอบ	อนุมัติ
1	พบเจ้าหน้าที่		✓		
2	พบเจ้าหน้าที่ Shopping Courses 3 ศูนย์		✓		
3	พบเจ้าหน้าที่ Shopping Courses 3 ศูนย์		✓		4
4	พบเจ้าหน้าที่ Shopping Courses 3 ศูนย์		✓		
5	พบเจ้าหน้าที่ Shopping Courses 3 ศูนย์		✓		1.5
6	พบเจ้าหน้าที่ Shopping Courses 3 ศูนย์		✓		
7	พบเจ้าหน้าที่ Shopping Courses 3 ศูนย์		✓		
8					
9					
10					

[illegible]

เลขที่: ๖๖๖๖๖๖๖๖
 (เมืองสุพรรณบุรี สุพรรณบุรี)
 เลขที่: ๖๖๖๖๖๖๖๖
 (เมืองสุพรรณบุรี สุพรรณบุรี)
 เลขที่: ๖๖๖๖๖๖๖๖

[illegible]

-9-

บันทึกพฤติกรรมการบริโภคอาหาร

Growth line คนที่ ๒ ชื่อ น.น. นิมิตา นิมิตา นิมิตา

ครั้งที่	พฤติกรรมการบริโภคอาหาร	วัน เดือน ปี พฤติกรรม
1	รับประทานอาหารตามปกติ	30/06/65
2	รับประทานอาหารตามปกติ	31/06/65
3	รับประทานอาหารตามปกติ	16/07/65
4	รับประทานอาหารตามปกติ	5/08/65
5	รับประทานอาหารตามปกติ	12/08/65
6	รับประทานอาหารตามปกติ	17/08/65
7	รับประทานอาหารตามปกติ	26/08/65
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

ครั้งที่ ๒๐ นิมิตา นิมิตา นิมิตา ผู้สังเกต/ผู้รายงาน

(ใส่ภาพ/ชื่อ/สถานที่/วันที่)

ครั้งที่ ๒๑ นิมิตา นิมิตา นิมิตา ผู้สังเกต

(ใส่ภาพ/ชื่อ/สถานที่/วันที่)

ครุฑวิทยาลัย

-10-

บันทึกพฤติกรรมการงาน

Down line คนที่ 2 ชื่อ: อ.อ. ปิ่นนุ นันต

ครั้งที่	พฤติกรรมการงาน	วัน เดือน ปี ที่บันทึก
1	นำผลประชุมมาเสนอ	31/08/65
2	นำผลประชุมมาเสนอ	01/09/65
3	นำผลประชุมมาเสนอ	07/09/65
4	นำผลประชุมมาเสนอ	08/09/65
5	นำผลประชุมมาเสนอ	08/09/65
6	นำผลประชุมมาเสนอ	08/09/65
7	นำผลประชุมมาเสนอ	08/09/65
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

ลงชื่อ: อ.อ. ปิ่นนุ นันต ผู้สังเกต/ผู้รายงาน

(เจ้าพนักงานสอบสวน ส.ป.ร.)

ลงชื่อ: อ.อ. ปิ่นนุ นันต ผู้ให้ผล

(เจ้าพนักงานสอบสวน ส.ป.ร.)

ครูผู้ฝึกงาน

-11-

บันทึกผลการนิเทศการสอน

Down line3 ชื่อ นาย.สีวันต์ นามสกุลนาม

ครั้งที่	พฤติกรรมการนิเทศการสอน	วันที่เยี่ยม สัมภาษณ์
1	ครูสีวันต์สอนวิชาคณิต Op ป.6 และ ค.บ. 6-7	20/01/65
2	ครูสีวันต์สอนวิชา...	21/02/65
3	ครูสีวันต์สอนวิชา...	14/04/65
4	ครูสีวันต์สอนวิชา...	23/07/65
5	ครูสีวันต์สอนวิชา...	12/07/65
6	ครูสีวันต์สอนวิชา...	13/07/65
7	ครูสีวันต์สอนวิชา...	20/07/65
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		

ลงชื่อ: สีวันต์ ผู้สังเกต/ผู้รายงาน

(ชื่อคน(ผู้สอน/นิเทศ) ครูสีวันต์)

ลงชื่อ: [ลายเซ็น] ผู้รับเรื่อง

(ชื่อคน(ผู้สอน/นิเทศ) ครูสีวันต์)

ครูสีวันต์

แบบสรุปผลการดำเนินการแก้ไขผลการเรียนบกพร่องรายบุคคล
ระยะเวลา 10 สัปดาห์

แบบสรุปผลการดำเนินการแก้ไขผลการเรียนบกพร่อง
รายบุคคลและรายสัปดาห์

ที่	ชื่อ - นามสกุล	ผลการเรียน บกพร่อง ทั้งหมด	สัปดาห์ที่/จำนวนวิชาที่แก้ไขได้										รวม ที่แก้ไข ได้
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1	เด็กชายกฤษณะ อินแสน	34	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
2	เด็กชายกรกฤต สุขสร้อย	5	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1
3	เด็กชายจักรกฤษณ์ แก้วหล้า	6	-	-	1	1	1	1	-	-	1	1	6*
4	เด็กชายจิรศักดิ์ จำวัน	5	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
5	เด็กชายณรงค์ฤทธิ์ สร้อยจักร	7	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
6	เด็กชายพิรพล พันทุ	5	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3
7	เด็กชายวัชพล สารศิริ	8	-	-	1	1	1	1	1	-	1	1	7
8	เด็กชายศุภณัฐ โสตามรรค	7	-	-	1	1	1	1	1	-	-	-	5
9	เด็กชายสุวิทย์ มงคลแสน	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2*
10	เด็กหญิงณัฐพร ภูดอนเปลือย	7	-	-	1	1	1	1	1	1	-	-	6
11	เด็กหญิงเกวณีน แสนสุข	3	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3*
12	เด็กหญิงนารากร นาแว่น	6	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
13	เด็กหญิงปนัดดา วงศ์ษา	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1*
14	เด็กหญิงพิจิตตรา จันทา	8	-	-	1	1	-	-	1	1	1	1	6
15	เด็กหญิงวรรณวิสา สมภาร	5	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
16	เด็กหญิงวรัญญา จันทร์อ้วน	2	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2
17	เด็กหญิงวิมลณีนี สุดภา	6	-	-	1	1	1	1	-	-	-	-	4
18	เด็กหญิงสุกัสนพร พรนิคม	4	-	-	1	1	1	-	-	-	-	-	3
19	เด็กชายธนพร นัตรศรี	6	-	-	1	1	1	1	1	-	-	-	5
รวม 19 คน		127	-	-	19	16	13	10	5	2	3	3	71

หมายเหตุ * แก้ไขผลการเรียนบกพร่องครบทุกวิชา

ลงชื่อ ผู้สรุปข้อมูล
(นางสาวชาลิสา ศรีปุระ)
Best Practice ๑

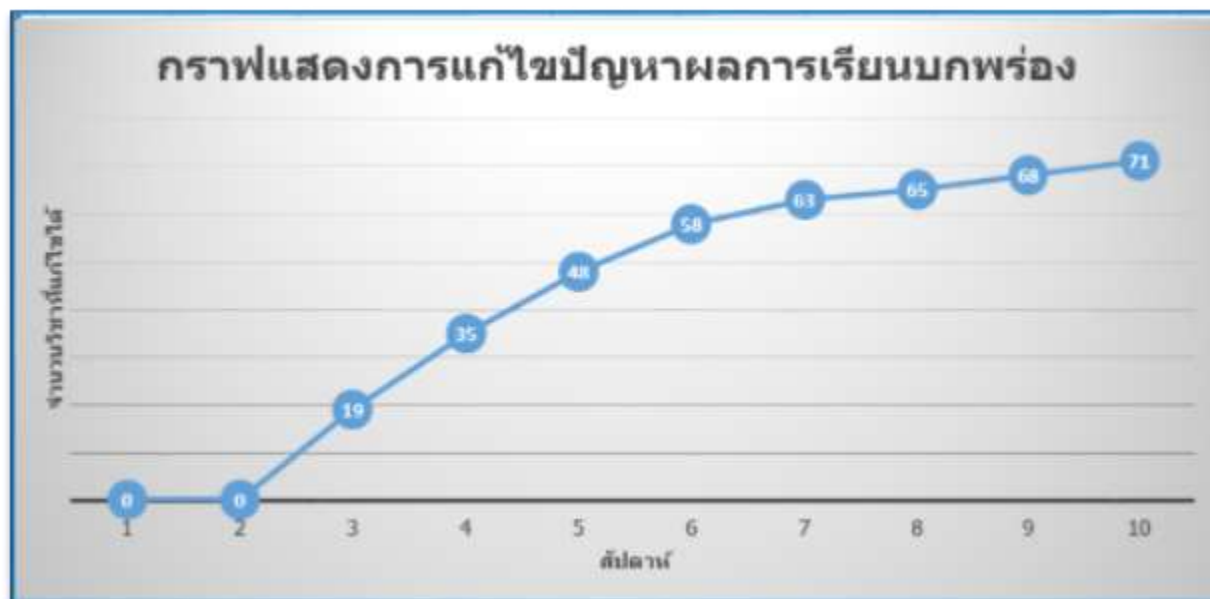
ลงชื่อ ผู้รับรองข้อมูล
(นางนิตริฐา สุขยสิทธิ์)
ครูที่ปรึกษา

ลงชื่อ ผู้รับรองข้อมูล
(นายพงศ์พัศ เรืองศรี)
เจ้าหน้าที่วัดผล

สำเนาถูกต้อง

(นายเอกฉันท วงศ์อินพ้อ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแขวงวิทยา

กราฟแสดงผลการดำเนินการแก้ไขผลการเรียนบกพร่อง
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3/2
ระยะเวลา 10 สัปดาห์

แบบสังเกตพฤติกรรมความมีจิตสาธารณะ

โรงเรียนหนองแขวงวิทยา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/๒

ครูที่ปรึกษา ๑. นางกนิษฐา สุขย์สิทธิ์ ๒. นางสาวมานิตา เสนมา

คำชี้แจง ให้ครูประจำชั้น/ครูที่ปรึกษา สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนแล้วเขียนเครื่องหมาย ✓ เมื่อ
นักเรียนมีพฤติกรรมบ่งชี้ ดังกล่าวปรากฏเป็นที่ชัดเจนแล้ว

เลขที่	ชื่อ- สกุล	พฤติกรรมบ่งชี้			ผลการประเมิน	
		ช่วยเพื่อน แก้ปัญหาผล การเรียนรู้ บกพร่อง	ช่วยเพื่อน ทำเวร ประจำวัน	ช่วยเพื่อนทำ ความสะอาด พื้นที่ ๕ ส	ผ่าน	ไม่ผ่าน
๑	เด็กชายกฤษณะ อินแสน	✓	✓	✓	✓	
๒	เด็กชายกรกฤต สุขสร้อย	✓	✓	✓	✓	
๓	เด็กชายจักรกฤษณ์ แก้วหล้า	✓	✓	✓	✓	
๔	เด็กชายจิรศักดิ์ จำวัน	✓	✓	✓	✓	
๕	เด็กชายณรงค์ฤทธิ์ สร้อยจักร	✓	✓	✓	✓	
๖	เด็กชายปรีตนาการ สุพร	✓	✓	✓	✓	
๗	เด็กชายพีรพล พันทุ	✓	✓	✓	✓	
๘	เด็กชายวัชพล สารศิริ	✓	✓	✓	✓	
๙	เด็กชายศุภณัฐ โสตามรรค	✓	✓	✓	✓	
๑๐	เด็กชายสุริยันต์ มงคลแสน	✓	✓	✓	✓	
๑๑	เด็กชายอภิวิชญ์ ไชยวงศ์คต	✓	✓	✓	✓	
๑๒	เด็กหญิงเกวณิน แสนสุข	✓	✓	✓	✓	
๑๓	เด็กหญิงเจนจิรา กวนศักดิ์	✓	✓	✓	✓	
๑๔	เด็กหญิงชาลิสา ศรีบุระ	✓	✓	✓	✓	
๑๕	เด็กหญิงณัฐพร ภูดอนเปลือย	✓	✓	✓	✓	
๑๖	เด็กหญิงนารากร นาแว่น	✓	✓	✓	✓	
๑๗	เด็กหญิงปนัดดา วงศ์ษา	✓	✓	✓	✓	
๑๘	เด็กหญิงพิจิตตรา จันผา	✓	✓	✓	✓	
๑๙	เด็กหญิงวรรณวิษา สมภาร	✓	✓	✓	✓	
๒๐	เด็กหญิงวรัญญา จันทร์อ้วน	✓	✓	✓	✓	
๒๑	เด็กหญิงวิมลมณี สุดภา	✓	✓	✓	✓	
๒๒	เด็กหญิงสุภัทสร พรนิคม	✓	✓	✓	✓	
๒๓	เด็กชายธนพร นัตรศรี	✓	✓	✓	✓	
๒๔	เด็กหญิงกัญญาวีร์ เกลี้ยงกลิ่น	✓	✓	✓	✓	
๒๕	เด็กหญิงกชกร บุตรสงค์กา	✓	✓	✓	✓	
๒๖	เด็กหญิงสิริมาศ ศรีพรมษา	✓	✓	✓	✓	

ลงชื่อ

ผู้ประเมิน

(นางกนิษฐา สุขย์สิทธิ์)

ครูที่ปรึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/๒

ประกาศห้องเรียนคุณธรรมต้นแบบ

ประกาศโรงเรียนหนองแขงวิทยา
เรื่อง ผลการคัดเลือกห้องเรียนคุณธรรมต้นแบบ
กิจกรรมสัปดาห์คุณธรรมสู่ห้องเรียน ตามโครงการโรงเรียนคุณธรรม สพฐ. ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๕

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

๑. ห้องเรียนคุณธรรมต้นแบบ ด้านความมีวินัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑/๒
โครงการ เรื่อง เข้าแถวสร้างวินัย เอาใจใส่ระเบียบ
๒. ห้องเรียนคุณธรรมต้นแบบ ด้านความมีจิตสาธารณะ ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓/๒
โครงการ เรื่อง ลูกใช้จิตอาสา ช่วยเพื่อนแก้ปัญหาผลการเรียนบกพร่อง

ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

๑. ห้องเรียนคุณธรรมต้นแบบ ด้านความมีวินัย ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔/๒
โครงการเรื่อง รองเท้ามือถือ วินัยเริ่มต้นได้จากห้องเรียน
๒. ห้องเรียนคุณธรรมต้นแบบ ด้านความมีจิตสาธารณะ ได้แก่ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๕/๑
โครงการเรื่อง พื้นที่ ๕ ส ก่อเกิดจิตสาธารณะ

ประกาศ ณ วันที่ ๒ เดือน สิงหาคม ๒๕๖๕

(นายเอกฉันทน์ วงศ์อินพ้อ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแขงวิทยา

สำเนาถูกต้อง

(นายเอกฉันทน์ วงศ์อินพ้อ)
ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองแขงวิทยา

สำเนาทะเบียนคุมเกียรติบัตร

โรงเรียนหนองแขงวิทยา อำเภอดอนนา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสกลนคร
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ